

Powiatowa Stacja
Sanitarно-Epidemiologiczna
w Wieruszowie

***Ocena stanu sanitarnego
powiatu wieruszowskiego
za 2019 rok***

Wieruszów, luty 2020 r.

SPIS TREŚCI

Stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu wieruszowskiego wg poszczególnych komórek organizacyjnych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Wieruszowie.

Wstęp.....	3
1. W zakresie epidemiologii	4
2. W zakresie higieny żywności, żywienia i produktów kosmetycznych.....	18
3. W zakresie higieny komunalnej	29
4. W zakresie higieny dzieci i młodzieży.....	36
5. W zakresie higieny pracy.....	48
6. W zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	53
7. W zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	54
8. Wnioski końcowe	70

WSTĘP

Przedkładam Państwu ocenę stanu bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego w powiecie wieruszowskim w 2019 roku.

Przygotowany dokument informuje o wykonywanych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Wieruszowie zadaniach i podejmowanych działaniach, które gwarantują mieszkańcom bezpieczeństwo sanitarne i epidemiologiczne.

Powiat wieruszowski składa się z 7 gmin, zajmuje obszar 577,21 km², ludność 42213 tys.**

*W rejestrze obiektów będących pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Wieruszowie znajdowało się 1015 obiektów.***

Działania Inspekcji Sanitarnej wynikają z zapisów ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U.tj.2019.59.) i dotyczą ochrony zdrowia publicznego poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej.

Realizację zadań prowadzono w oparciu o plany pracy uwzględniające szacunek ryzyka, wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi. W przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowych w tym zagrożeń epidemiologicznych działa system powiadamiania alarmowego.

Przedstawiona ocena stanu sanitarnego powiatu wieruszowskiego podsumowuje 2019 rok i daje możliwość korzystania z niej przez wszystkie osoby i instytucje zainteresowane bezpieczeństwem zdrowia publicznego na terenie powiatu wieruszowskiego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny

w Wieruszowie

Ewa Żóraw

* stan na 31.12.2018 US w Łodzi

** stan na dzień 31 grudnia 2019r.

EPIDEMIOLOGIA

W zakresie chorób zakaźnych

Ocenę sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie wieruszowskim opracowano, w oparciu o dane zgłoszonych przypadków zachorowań i zakażeń do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Wieruszowie.

W Polsce zgłaszanie, kwalifikacja oraz rejestracja zachorowań na choroby zakaźne opiera się na opracowanych przez Państwowy Zakład Higieny „Definicjach chorób zakaźnych”. Zastosowanie powyższych definicji, ma na celu ujednoczenie zgłaszania chorób zakaźnych i zapewnienie porównywalności danych, zbieranych w ramach nadzoru epidemiologicznego w Polsce oraz we Wspólnocie Europejskiej. Powyższą analizą zostały objęte jednostki i zespoły chorobowe, które stanowiły problem epidemiologiczny. Dane za rok 2019, zostały porównane z danymi za rok 2018.

W roku 2019 na terenie powiatu wieruszowskiego wśród chorób podlegających zgłaszaniu nie odnotowano zachorowań na czerwonkę bakteryjną, błonicę, dury brzuszne i dury rzekome. Zagrożenie zachorowaniami na te choroby nie jest wysokie. Wymagają one jednak utrzymania stałego nadzoru z racji ich znaczenia klinicznego i potencjału epidemicznego.

Poprawa stanu epidemiologicznego nastąpiła dla takich jednostek chorobowych jak: wirusowe zakażenia jelitowe ogółem (nie określone) z 116 do 98 oraz u dzieci do lat 2 z 41 do 34, inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile* z 6 do 2, salmonellozy z 15 na 13, odry z 14 do 3, grypy z 2035 na 1470, styczeń i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień z 4 na 3.

W roku 2019 nastąpił wzrost zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy z 4 do 8, grypę potwierdzoną badaniami z 1 na 3, boreliozę (choroba z Lyme) z 2 na 6, gruźlicę z 2 do 11, wirusowe zapalenie wątroby typu A z 1 do 8, ospę wietrzną z 115 na 190.

Zarejestrowano pojedyncze jednostki chorobowe takie jak: ostre wirusowe zapalenie wątroby typu C, posocznicę, różę, wirusowe zapalenie opon mózgowych nieokreślone.

W przypadku chorób zakaźnych przeciwko, którym prowadzone są szczepienia ochronne zarejestrowano 1 zachorowanie na krztusiec (2018r.-0), natomiast nie zarejestrowano zachorowania na świnkę (2018r – 2) i różyczkę (2018r. - 1).

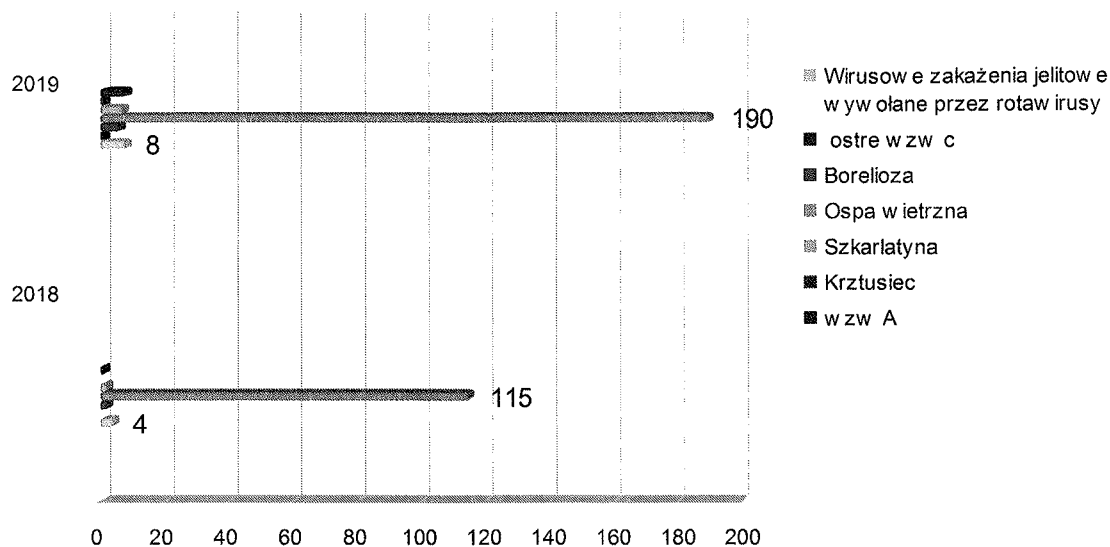
Tabela numer 1 przedstawia współczynniki zapadalności na 100 tys. mieszkańców dla jednostek chorobowych w 2018 i 2019 roku.

Tabela nr. 1. Zachorowania i zapadalność na wybrane choroby zakaźne w 2018 i 2019 roku.

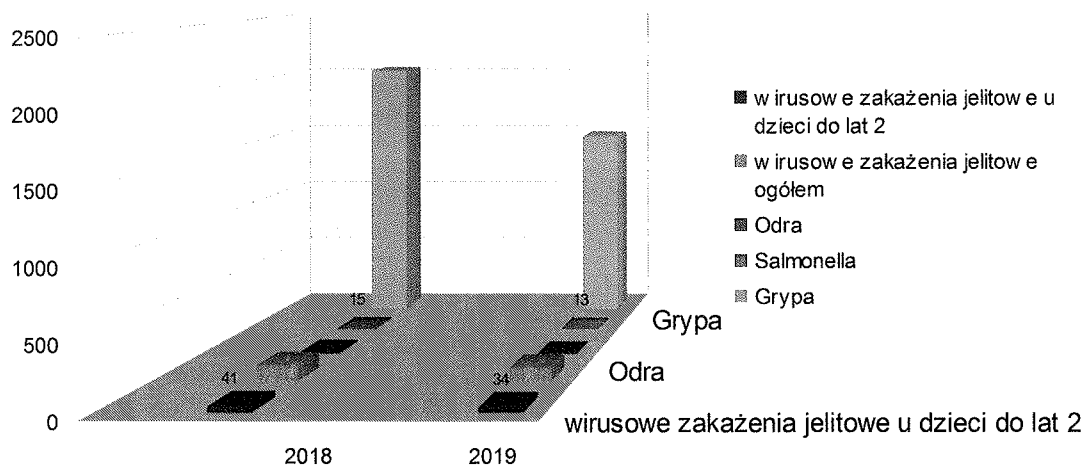
Zachorowania	POWIAT WIERUSZOWSKI			
	2018r.		2019r.	
	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności
Salmonella – zatrucia pokarmowe	15	35,5	13	30,79
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez : - <i>Clostridium difficile</i>	6	14,20	2	4,74
Wirusowe zakażenia jelitowe:				
- wywołane przez rotawirusy	4	9,47	8	18,95
- wywołane przez norowirusy	1	2,36	2	4,74
- inne określone	0	0	5	11,85
- ogółem (nie określone)	116	274,66	98	232,14
- u dzieci do lat 2	41	97,08	34	80,55
Grypa	2035	4818,50	1470	3482,75
Grypa potwierdzona badaniami	1	2,36	3	7,11
Ospa wietrzna	115	272,29	190	450,15
Świnka	2	4,73	0	0
Różyczka	1	2,36	0	0
Szkarlatyna (Płonica)	2	4,73	7	16,58
Krztusiec	0	0	1	2,37
Odra	14	33,14	3	7,11
Wirusowe Zapalenie Wątroby typu A	1	2,36	8	18,95
Wirusowe Zapalenie Wątroby typu B - przewlekłe i BNO	7	16,57	0	0
Wirusowe Zapalenie Wątroby typu C : ostre	0	0	1	2,37
przewlekłe i BNO	5	11,83	3	7,11
Borelioza (choroba z Lyme)	2	4,73	6	14,21
Choroba meningokokowa, inwazyjna - posocznica	0	0	1	2,37
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna - róża	0	0	1	2,37
Wirusowe zapalenie opon mózgowych – inne określone i nieokreślone	0	0	1	2,37
Styczność i narażenie na wścieklicznę / potrzeba szczepień	4	9,47	3	7,11
Gruźlica				
- płucna potwierdzona bakteriologicznie	2	4,73	4	9,47
- nie potwierdzona bakteriologicznie płucna	0	0	2	4,74
- pozapłucna potwierdzona bakteriologicznie	0	0	4	9,47
- pozapłucna nie potwierdzona bakteriologicznie	0	0	1	2,3

Współczynnik zapadalności na 100 000 ludności.

Wzrost zachorowań w 2019r. w porównaniu do 2018 roku

Spadek zachorowań w 2019 roku w porównaniu do 2018 roku

Zatrucia i zakażenia pokarmowe

Zatrucia i zakażenia pokarmowe, czyli ostre schorzenia żołądkowo-jelitowe, mogą być wywoływane przez różne czynniki etiologiczne – bakterie, wirusy, pasożyty, toksyny roślinne i zwierzęce. W roku 2019 zarejestrowano 13 przypadków zatruc pokarmowych (wsp. zap. 30,79),

a w roku 2018 – 15 zachorowań (wsp.zap.35,5). Zakażenia bakteryjne potwierdzone badaniami mikrobiologicznymi były głównie wywołane następującymi drobnoustrojami: *Salmonella Species* (9 przypadków), *Salmonella Enteritidis* (4 przypadki). Zachorowania dotyczyły 11 dzieci w wieku od 2 do 14 lat oraz 2 osób dorosłych w wieku od 50 do 74 lat.

Zarejestrowano 2 bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile* (2018r – 6) u osób w wieku 80 i 82 lata.

W roku 2019 zarejestrowano 1 ognisko zbiorowego zatrucia pokarmowego w mieszkaniu prywatnym. Podejrzany czynnik etiologiczny ogniska była *Salmonella species*, która po określeniu serotypu okazała się *Salmonellą Typhimurium*. Główną podejrzaną przyczyną wystąpienia ogniska wywołaną przez bakterie *Salmonella* był kurczak zakupiony w sklepie spożywczym. W ognisku tym zachorowały 2 osoby – rodzeństwo a 5 osób było narażonych. W trakcie dochodzenia epidemiologicznego nie udało się potwierdzić czynnika etiologicznego.

Poza zatruciami o etiologii bakteryjnej w 2019 roku zanotowano 113 przypadków zachorowań wirusowych. Przyczyną tych zachorowań były głównie wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone – 98, zachorowania rozpoznane tylko na podstawie obrazu klinicznego, za pozostałe przypadki odpowiadają rotawirusy – 8, adenowirusy – 5, norowirusy – 2.

Wirusowe zapalenia wątroby

W 2019r. w powiecie wierszowskim zarejestrowano 1 zachorowanie na ostre wirusowe zapalenie wątroby typu C (przypadek potwierdzony laboratoryjnie metodą PCR, RNA), (2018r – 0). W 2019r. zarejestrowano 3 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu C – przewlekłe i BNO, (2018r – 5). Nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu B (2018r – 7).

Na sytuację epidemiologiczną tej choroby mają wpływ m.in. takie czynniki jak: stały nadzór nad dezynfekcją i sterylizacją w placówkach służby zdrowia, przestrzeganie zasad aseptyki przy zabiegach, realizacja szczepień ochronnych przeciwko WZW typu B. Możliwe drogi zakażenia HBV to także zabiegi wykonywane w gabinetach tatuażu, kosmetycznych, poprzez wstrzyknięcia środków odurzających niejałowym sprzętem (narkomanii), kontakty seksualne z osobami zakażonymi.

W 2019r. zarejestrowano 8 przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu A, w tym 6 osób zarejestrowano z ogniska, którego początek datowany jest na koniec roku 2018 u dziecka, które najprawdopodobniej było narażone na kontakt z osobą chorą podczas pobytu w ośrodku rehabilitacyjnym. Zachorowanie w ognisku miało miejsce w rodzinnym domu dziecka i dotyczyło

jednej dziewczyny w wieku 15 lat i jednej kobiety z kontaktu z osobami chorymi w wieku 38 lat (mieszkająca poza rodzinnym domem dziecka, u której dzieci przebywały w okresie Świąt Bożego Narodzenia) oraz czterech chłopców w wieku 10, 11, 16 i 18 lat. Najbardziej prawdopodobną drogą, wskutek której mogło dojść do zakażenia było kryterium przeniesienie z człowieka na człowieka.

Wzmocniono reżim sanitarny w domu chorych, zalecono pobyt w domu pozostałych dzieci. Wysłano pismo do POZ o nadzór epidemiologiczny i środowiskowy oraz o wykonanie badań laboratoryjnych u pozostałych członków rodziny. Wysłano pisma do szkół do których uczęszczali chorzy z informacją o wystąpieniu ogniska zachorowania na WZW A oraz do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, które jest jednostką nadzorującą rodzinny dom dziecka.

Poza wyżej opisanym ogniskiem, dwa zachorowania dotyczyły kobiety w wieku 38 lat i dziecka w wieku 8 lat. Najbardziej prawdopodobną drogą zakażenia było spożycie fast food podczas wyjazdu wakacyjnego.

W/w zachorowania dotyczyły mieszkańców wsi, tylko w jednym przypadku to mieszkanka miasta.

Żadna z w/w osób nie miała wykonanych szczepień przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu A. Wszystkie zachorowania zakończyły się wyzdrowieniem.

Zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu A zakwalifikowane zostały zgodnie z definicją przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego jako przypadki potwierdzone.

Na sytuację epidemiologiczną tej choroby ma wpływ m.in. to, że choroba szerzy się głównie drogą fekalno – oralną (choroba „brudnych rąk”), ale może się również szerzyć w wyniku kontaktów seksualnych, w tym przez bezpośredni kontakt oralno–analny, oraz poprzez kontakt oralny z częściami ciała oraz powierzchniami, na których znajduje się wirus. Z tych względów w okresie wzrostu zachorowań bardzo ważne jest przestrzeganie zasad higieny, mycie rąk po wyjściu z toalet, przed przystąpieniem do posiłku oraz zaszczepienie się w przypadku przynależności do grupy ryzyka.

Powyższe dane przedstawiono w tabeli nr.2.

Tabela nr.2. WZW zapadalność na 100 tys. mieszkańców w latach 2018– 2019

WZW	POWIAT WIERUSZOWSKI			
	2018r.		2019r.	
	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności
WZW typu C – przewlekłe i BNO	5	11,83	3	7,11
WZW typu C - ostre	0	0	1	2,37
WZW typu B – przewlekłe i BNO	7	16,57	0	0
WZWA	1	2,36	8	18,95

Choroby wieku dziecięcego

W roku 2019 zaobserwowano wzrost współczynnika zapadalności dla szkarlatyny (płonicy) z 4,73 do 16,58 i ospy wietrznej z 272,29 do 450,15. Nie zarejestrowano żadnego zachorowania na świnkę (2018r – 4,73) i różyczkę (2018r – 2,36).

W 2019 roku sytuacja epidemiologiczna odry się zmieniła. Nastąpił gwałtowny spadek współczynnika zapadalności dla odry z 33,14 do 7,11, gdzie zarejestrowano 3 zachorowania (2018r – 14).

Choroby przenoszone drogą płciową

W 2019 roku nie zarejestrowano przypadków zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową.

Zachorowania na choroby odzwierzęce

Borelioza (Choroba z Lyme) - wielonarządowa choroba zakaźna przenoszona przez kleszcze. Objawy kliniczne boreliozy są niespecyficzne co utrudnia rozpoznanie i leczenie. Nieleczona może prowadzić do poważnych następstw np.: zapalenia stawów, zaburzeń rytmu serca, uszkodzeń nerwów.

W 2019r. odnotowano 6 przypadków zachorowań na boreliozę (wsp. zap.14,21), w 2018r. odnotowano – 2 przypadki zachorowań (wsp. zap. 4,73). Zgłoszone przypadki dotyczyły 5 kobiet powyżej 43 r. ż., w tym 5 z terenu wiejskiego i 1 z miasta oraz 1 chłopca zamieszkałego na terenie wiejskim w wieku do 4 lat.

Odnotowuje się tendencję rosnącą, co może być wynikiem większej świadomości mieszkańców na

temat jej zapobiegania i wykrywania. Zapobieganie polega na unikaniu pokąsań przez kleszcza poprzez: szczelne osłonięcie skóry podczas pobytu na terenach łąkowo-leśnych, stosowanie repelentów, dokładna kontrola całej skóry po powrocie z terenów łąkowo-leśnych, jak najwcześniejsze usunięcie kleszcza, ochrona zwierząt domowych (psy, koty) mogących zawlec kleszcze do mieszkania.

Styczność i narażenie na wściekliznę

W 2019 roku zarejestrowano 65 przypadków pokąsań ludzi przez zwierzęta (wsp. zap. 153,99), tj. o 10 przypadki mniej niż w 2018r., w którym to zarejestrowano 75 przypadków (wsp. zap. 177,58). Sprawcami pokąsań były zwierzęta domowe (psy, koty, królik) oraz lis. Większość pokąsań miała miejsce na wsi. Szczepieniom p/wściekliznie poddano 3 osoby (wsp. zap. 7,14) t.j. o 1 przypadek mniej niż w roku 2018r. (wsp. zap. 9,47 dla 4 osób). Decyzję o podjęciu szczepień podejmowali lekarze chorób zakaźnych u osób pokąsanych przez zwierzęta, u których nie można było wykluczyć wścieklizny w badaniach przeżyciowych zwierząt. Rejestrowane przypadki dotyczyły pogryzienia ludzi przez nieznane koty i lisa.

Grypa

W 2019 roku zgłoszono 1470 zachorowań lub podejrzeń zachorowań na grypę tj. o 565 zachorowań mniej niż w 2018r. w którym to odnotowano 2035 przypadków.

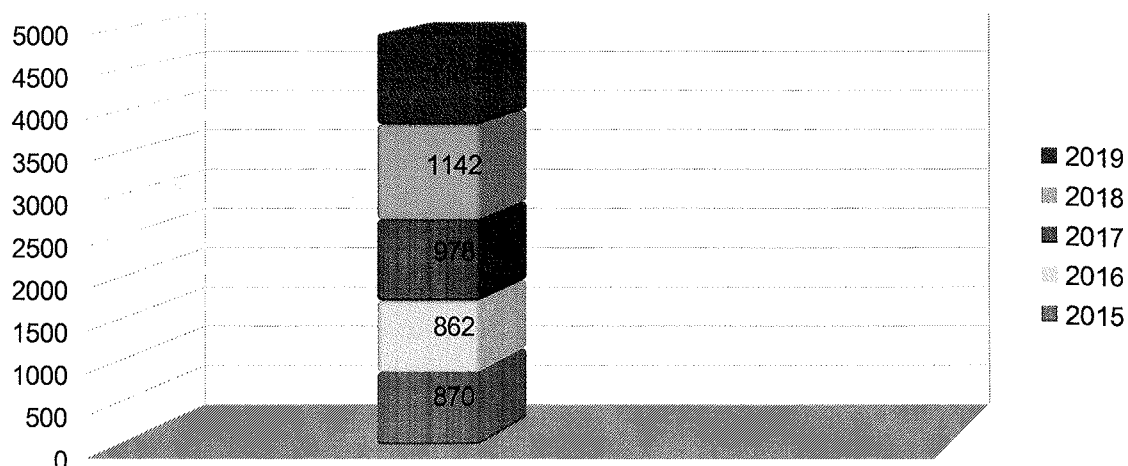
W poszczególnych przedziałach wiekowych przedstawia się to następująco:

- dzieci do lat 4 – 316 zachorowań (2018r. – 327 zachorowania),
- od 5 do 14 lat - 282 zachorowania, (2018r. – 421 zachorowań),
- od 15 do 64 lat – 716 zachorowań, (2018r. – 1086 zachorowań),
- powyżej 65 lat – 156 zachorowań, (2018r. – 201 zachorowań).

W przypadku 3 zachorowań potwierdzono laboratoryjnie grypę typu A, 27 osób z powodu objawów ze strony układu oddechowego zostało poddanych hospitalizacji.

W powiecie wieruszowskim przeciwko grypie zaszczepiono łącznie 1104 osoby.

Stan zaszczepienia na grypę w latach 2015 – 2019.

W 2019 roku (podobnie jak w latach ubiegłych) na terenie powiatu 1 placówka podstawowej opieki zdrowotnej brała udział w czynnym nadzorze nad rejestracją przypadków grypy, poprzez udział w badaniach laboratoryjnych w systemie SENTINEL.

System SENTINEL jest zintegrowanym systemem nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad grypą, gdzie nadzór epidemiologiczny i nadzór wirusologiczny są prowadzone w tej samej populacji.

W trakcie trwania nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad grypą w systemie SENTINEL w miesiącach lipiec – wrzesień 2019r. nie zarejestrowano zachorowań.

Zapalenia opon mózgowo - rdzeniowych

W 2019 roku na terenie powiatu wieruszowskiego zarejestrowano 1 zachorowanie na wirusowe zapalenie opon mózgowych nie określone (2018r - 0). Zachorowanie dotyczyło mężczyzny w wieku 42 lat i zakończyło się wyzdrowieniem.

W 2019r. nie zarejestrowano zachorowania na bakteryjne zapalenie opon mózgowych.

W powiecie wieruszowskim zarejestrowano 1 zachorowanie na inwazyjną chorobę meningokokową w przebiegu posocznicy (2018r-0). Zachorowanie dotyczyło dziecka 10 miesięcznego, zakwalifikowanego do grupy wysokiego ryzyka zdrowotnego, które zakończyło się zgonem.

W każdym przypadku zakażenia inwazyjnego o etiologii *Neisseria meningitidis* zostaje przeprowadzone dochodzenie epidemiologiczne oraz podejmuje się działania mające na celu przecięcie dróg szerzenia się zakażenia. Nadzorem odejmowane są osoby z otoczenia osoby chorej.

Gruźlica

W 2019 roku w powiecie wierszowskim zarejestrowano 11 przypadków zachorowań na gruźlicę (wsp. zap.26,06) to jest o 9 przypadków więcej niż w roku 2018. Zachorowania dotyczyły osób dorosłych (6 kobiet i 5 mężczyzn) zamieszkałych na terenie wiejskim.

Nie odnotowano zachorowań wśród dzieci i młodzieży do lat 18.

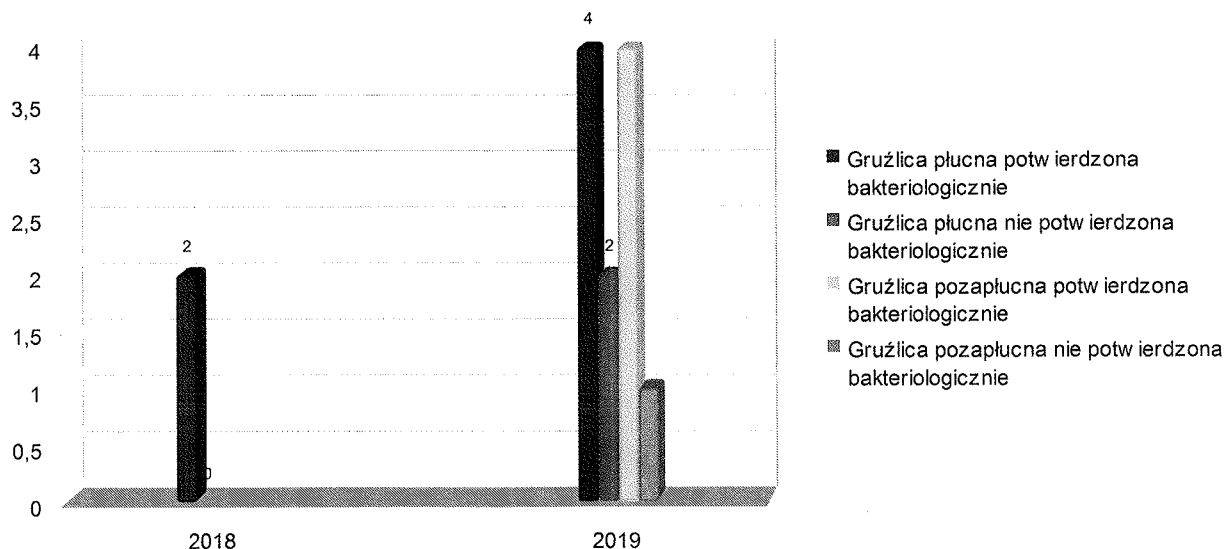
Kwalifikacja gruźlicy przedstawia się następująco:

- 4 przypadki gruźlicy płucnej potwierdzonej bakteriologicznie
- 2 przypadki gruźlicy płucnej nie potwierdzonej bakteriologicznie
- 4 przypadki gruźlicy pozapłucnej potwierdzonej bakteriologicznie
- 1 przypadek gruźlicy pozapłucnej nie potwierdzonej bakteriologicznie.

O każdym zachorowaniu potwierdzonym bakteriologicznie informowany był lekarz rodzinny do którego zadeklarowany jest pacjent oraz Poradnia Chorób Płuc i Gruźlicy, celem objęcia badaniem klinicznym, diagnostycznym zarówno chorego jak i osób z jego otoczenia. Po przeprowadzeniu dochodzenia epidemiologicznego formularz zgłoszenia na gruźlicę wraz z istotnymi informacjami o leczeniu przesyłany był do WSSE w Łodzi.

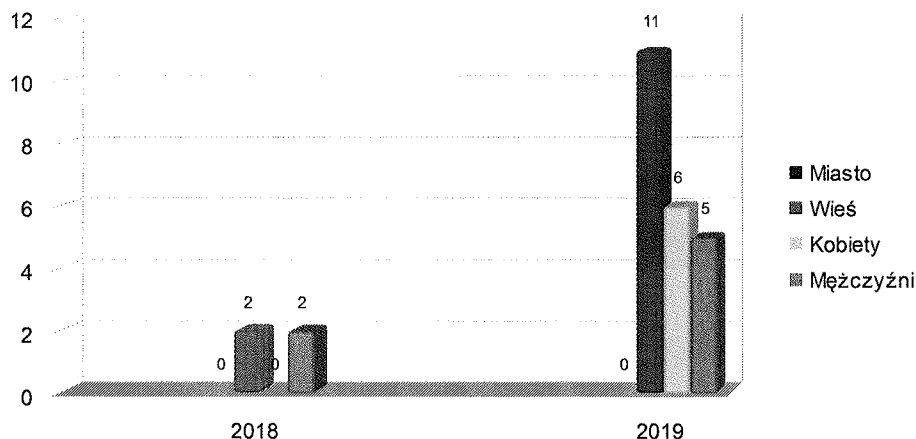
W 2019 roku zachorowania na gruźlicę płucną i pozapłucną potwierdzoną bakteriologicznie w porównaniu do roku ubiegłego znacznie wzrosło. Jak wynika z poniższego wykresu zachorowania na gruźlicę częściej występują na wsi i częściej dotyczą mężczyzn.

Zachorowanie na gruźlicę w latach 2018 - 2019

Jak wynika z poniższego wykresu zachorowania na gruźlicę częściej występują na wsi i częściej dotyczą mężczyzn.

Rozkład zachorowania na gruźlicę według miejsca zamieszkania i płci.

Gruźlica może okazać się śmiertelna w przypadku osób o osłabionej odporności oraz u tych osób, które zbyt późno przedsięwzięły lub zbyt wcześnie przerwały leczenie. Chcąc uniknąć rozprzestrzeniania się choroby należy zadbać o jak najskuteczniejsze i najwcześniejsze diagnozowanie, które umożliwi szybkie podjęcie leczenia. Najwcześniejszym ogniwem wykrywania chorych na gruźlicę są lekarze rodzinni pierwszego kontaktu. Każdy chory podejrzany o gruźlicę musi być skierowany na badanie radiologiczne, a następnie do poradni specjalistycznej – gruźlicy i chorób płuc, ponieważ tylko tam może mieć zapewnioną izolację, leczenie (leki przeciwpłatkowe mogą być wypisywane tylko przez lekarzy pulmonologów) i opiekę nad swoim środowiskiem.

Zakażenia krwiopochodne - choroby szerzące się drogą naruszenia ciągłości tkanek

Zakażenia wirusami HBV i HCV, ze względu na konsekwencje dla pacjenta, stanowią jeden z ważniejszych problemów zdrowotnych. Powodowane przez nie choroby wątroby mają swoje późne i groźne następstwa: marskość lub chorobę nowotworową tego narządu. Prowadzone dochodzenia epidemiologiczne wskazują, że głównym miejscem zakażenia są placówki służby zdrowia, źródłem zakażenia mogą być również zabiegi kosmetyczne, podczas których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek. Do zakażenia dochodzi poprzez kontakt z zakażoną krwią lub kontakt z przedmiotami, które zostały nią zanieczyszczone, wyłącznie w przypadku przerwania ciągłości tkanek.

Na terenie powiatu wieruszowskiego wykryto bezobjawowe nosicielstwo antygenu HbsAg u 6 osób

i HCV u 3 osób. Nie wszystkie przypadki zostały potwierdzone laboratoryjnie metodą PCR, RNA. O każdym nowo wykrytym nosicielstwie zawiadomiono pisemnie placówki podstawowej opieki zdrowotnej, celem objęcia nadzorem nosiciela i jego otoczenia.

Bezobjawowi nosiciele salmonelli

W roku 2019 zarejestrowano 7 tymczasowych nosicieli *Salmonelli Enteritidis* i 5 tymczasowych nosicieli *Salmonelli Typhimurium*. W roku ubiegłym zarejestrowano 1 nosiciela. Spośród w/w nosicieli 8 osób było po przechorowaniu a 4 osoby z otoczenia nosiciela. W 2019r., nie wydano decyzji o odsunięciu od pracy zawodowej.

W zakresie nadzoru nad placówkami służby zdrowia

W 2019 roku pod nadzorem PSSE w Wieruszowie znajdowało się 59 zakładów lecznictwa otwartego, w tym:

- 1 Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej
- 13 Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej,
- 26 Prywatnych gabinetów lekarskich,
- 10 Punktów szczepień,
- 9 Inne usługi medyczne

Na 2019 rok w placówkach lecznictwa otwartego zaplanowano 104 kontrole sanitarne.

Plan wykonano zwiększając go o 2 kontrole wynikające m.in. z: rekontroli zaleceń, rekontroli decyzji.

Nowo powstałe placówki to:

- Gabinet Terapii Energotonowej i Masażu w Teklinowie

Likwidacji uległy następujące placówki:

- Gabinet Okulistyczny w Wieruszowie
- Gabinet Stomatologiczny w Bolesławcu

Rozkład kontroli w poszczególnych placówkach przedstawiał się następująco:

Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej	- 10
Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej	- 28
Prywatne Gabinety Lekarskie	- 26
Punkty Szczepień	- 36
Inne usługi medyczne	- 6

Ogółem przeprowadzono 106 kontroli sanitarnych.

Decyzje administracyjne:

W 2019r., wydano 4 decyzje administracyjne, w tym 1 decyzję merytoryczną i 3 decyzje o opłacie.

Mandaty:

W 2019r., wystawiono 1 mandat karny.

Tereny obiektów będące pod nadzorem epidemiologii w całości ogrodzone, wolnostojące, za wyjątkiem NZOZ „MEDIX”s.j. w Wieruszowie, który zlokalizowany jest w wydzielonych pomieszczeniach, na parterze bloku mieszkalnego oraz NZOZ Centrum Diagnostyki Laboratoryjnej w Łodzi, filia w Wieruszowie, który znajduje się przy szpitalu w Wieruszowie.

Podstawę działalności podmiotów leczniczych publicznych i niepublicznych stanowi ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz.U. t.j. 2018, poz.2190 z późn. zm.).

Kontroli obiektów i urządzeń dokonano w oparciu między innymi o przepisy: ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. *o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi* (Dz. U. z 2019r. poz. 1239, z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. *w sprawie szczegółowych wymagań, jakimi powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą* (Dz. U. z 2012 r. poz. 739).

Jednostki nadzorowane były w zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego, czystości bieżącej, zabezpieczenia przeciwepidemicznego, w tym zaopatrzenia w materiały i sprzęt jednorazowego użytku, prawidłowości procesów dezynfekcji i sterylizacji, przeprowadzania działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, postępowania z bielizną i odpadami medycznymi.

Stan sanitarno-techniczny jednostek medycznych na terenie powiatu wieruszowskiego należy określić jako dobry. Duża część placówek jest wyremontowana, spełnia stawiane im wymagania.

W ZOZ „ESKULAP" w Sokolnikach stwierdzono wykonanie schodów wejściowych do podmiotu leczniczego, w związku z wydaniem decyzji administracyjnej na usunięcie nieprawidłowości do dnia 31.12.2018r, i prolongaty z terminem do 30.03.2019r.

W NZOZ „BONUS" s.c. w Wieruszowie, w pomieszczeniu przechowywania środków czystości, środków dezynfekcyjnych i higienicznych zainstalowano regały, aby środki nie znajdowały się bezpośrednio na podłodze pomieszczenia.

Stan sanitarno-techniczny placówek medycznych na terenie powiatu wieruszowskiego należy określić jako dobry.

W rocznym sprawozdaniu z urządzeń sterylizujących na terenie PSSE w Wieruszowie wykazano 17 sterylizatorów na parę wodną pod zwiększonym ciśnieniem.

Sterylizatory na parę wodną pod zwiększonym ciśnieniem pracują w:

- Niepublicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej - 2
- Prywatnych Gabinetach Lekarskich - 15

Kontrolę urządzeń sterylizujących przeprowadza się przy użyciu testów chemicznych, są to paski : SPS Medical, Twindicator, Steam Indicator Strip. Testy chemiczne zakładane są do rękawów papierowo-foliowych, woreczków samoprzylepnych lub wkładane pojedynczo na każdą półkę w autoklawach pomiędzy pakiety z narzędziami lub sprzętem. Ważniejszą rolę spełnia kontrola za pomocą testów biologicznych – Sporali A. Sterylizatory kontrolowano testami biologicznymi średnio 10 razy w roku.

Liczba wykonanych testów biologicznych w placówkach lecznictwa otwartego w 2019r. Wynosiła 177, z czego:

- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej - 24
- Prywatne Gabinety Lekarskie - 153

Testy kontrolne wykazywały prawidłową sterylizację sprzętu i narzędzi lekarskich.

Badania testów biologicznych wykonywane są w Laboratorium PSSE w Wieluniu oraz w NZOZ Centrum Diagnostyki Laboratoryjnej w Łodzi, ul. Niemcewicza 24.

Lekarze: 1 Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej i 5 Prywatnych Gabinetów Lekarskich podpisali umowy na usługę sterylizacji narzędzi i sprzętu wielorazowego użytku. Pozostałe placówki lecznictwa otwartego korzystają wyłącznie ze sprzętu jednorazowego użytku.

W zakresie nadzoru nad szczepieniami

Na terenie powiatu wieruszowskiego w 2019 r. szczepieniu podlegało - 7949 dzieci od urodzenia do 19 roku życia. W zakresie chorób przeciwko, którym prowadzone są szczepienia ochronne, odnotowano w ciągu roku 1 potwierdzone zachorowanie na krztusiec. Wyszczepialność procentowa przeciwko odrze, śwince i różyczce w rocznikach podlegających szczepieniu przedstawia się następująco: 2017 rocznik – 97,7%, 2014 rocznik- 82%, 2010 rocznik - 80% Przeciwno WZW typu B, Błonicy, Tęźcowi, Krztuścowi, Poliomyelitis, zakażeniom Haemophilus Influezae typu b oraz zakażeniom Streptococcus pneumonie wyszczepialność jest wysoka i tak w roczniku 2018 wynosi - 98,2 % , w roczniku 2017 - 99,5%.

Na podległym terenie znajduje się 10 punktów szczepień. W ciągu roku przeprowadzono 40 kontroli w podległych punktach szczepień. W gabinetach nie stwierdzono nieprawidłowości pod względem sanitarno - higienicznym. W większości dzieci szczepione są zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych obowiązującym na dany rok kalendarzowy. Szczepionki przechowywane są

zgodnie z zaleceniem producenta, odbierane przez osoby upoważnione z zachowaniem łańcucha chłodniczego.

Wykonawstwo obowiązkowych szczepień ochronnych na terenie powiatu wieruszowskiego w minionym roku nie było zadowolające z powodu osób uchylających się od szczepień. Do końca 2019r wpłynęły 22 zgłoszenia dzieci uchylających się od szczepień. Po działaniach podjętych przez PSSE w Wieruszowie, 2 dzieci zostało zaszczepionych, 1 dostarczyło zwolnienie lekarskie z powodu przewlekłej choroby. Do wszystkich rodziców dzieci uchylających się od szczepień zostały wysłane pisma zachęcające oraz listy intencyjne. W ciągu roku wystawiono 8 upomnień, 6 tytułów wykonawczych i 2 postanowienia. Udzielono odpowiedzi na dwie informacje publiczne oraz na 4 pisma z żądaniami. Pomimo usilnych starań i prowadzonych akcji promocyjnych wzrasta ilość uchylających się osób ze względu na własne przekonania. W 2019 r w Programie Szczepień Ochronnych nie wprowadzono żadnych zmian.

Wnioski

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych w 2019 roku, kształtowała się na poziomie porównywalnym do lat poprzednich.
2. Opisaną powyżej sytuację epidemiologiczną powiatu wieruszowskiego, określić można jako dobrą oraz stabilną.
3. Mimo wzmożonego nadzoru nad procesem dekontaminacji, wprowadzenia procedur i standardów postępowania w podmiotach leczniczych, podmioty te nadal wskazywane są jako najczęstsze źródło zakażeń szerzących się drogą naruszenia ciągłości tkanek.
4. Istotną rolę w transmisji zakażeń hepatotropowych stanowią także zabiegi i usługi świadczone w zakładach kosmetycznych i fryzjerskich. W celu poprawy sytuacji potrzebne są rozwiązania systemowe oraz skrupulatna edukacja.
5. Stan sanitarno-techniczny jednostek medycznych na terenie powiatu wieruszowskiego należy określić jako zadowolający.
6. W 2019 roku zarejestrowano 22 dzieci uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych.
7. Prowadzono wzmożony nadzoru nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych w powiecie i procesem dystrybucji szczepionek do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych z wykorzystaniem Elektronicznego Systemu Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS).

HIGIENA ŻYWNOSCI ŻYWIENIA I PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH.

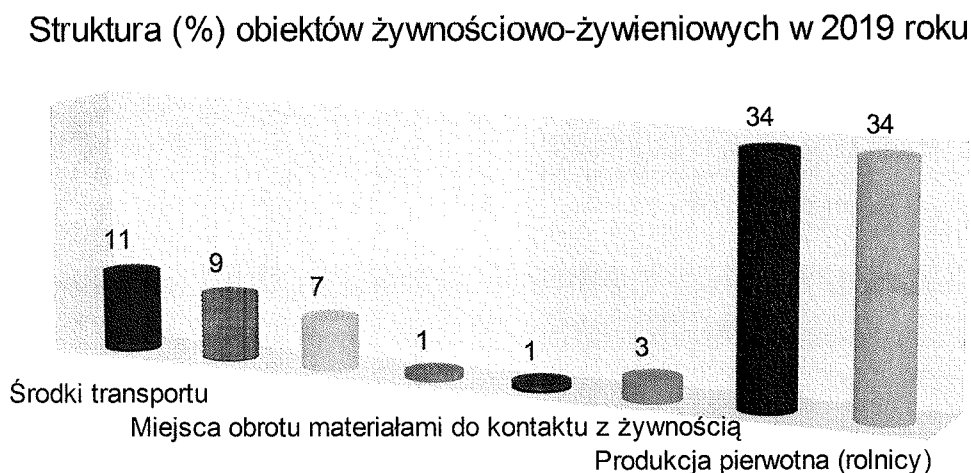
W roku 2019 pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziale HŻŻiPK na terenie powiatu wierzuszowskiego znajdowały się 634 obiekty, 210 z nich skontrolowano, zatwierdzono 9 nowych obiektów.

Przeprowadzono łącznie 300 kontroli sanitarnych, w tym 8 kontroli interwencyjnych związanych ze złożonymi skargami, 14 rekontroli, 4 kontrole w miejscach obrotu kosmetykami.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono również 19 kontroli w ramach systemu RASFF w obiektach znajdujących się w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PPIS w Wieruszowie. Na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego oceniono łącznie 188 zakładów.

W roku sprawozdawczym nie stwierdzono obiektów niezgodnych z wymaganiami. Ogółem wydano 11 decyzji administracyjnych na uchybienia oraz 1 upomnienie. Nałożono 4 mandaty karne. Nie kierowano wniosków do Sądu Grodzkiego, zawiadomień do Prokuratury oraz wniosków do PWIS w Łodzi celem nałożenia kary pieniężnej.

Wykres: Struktura obiektów w 2019 r.

Automaty do lodów

W 2019 r. pod nadzorem znajdowało się 6 automatów do lodów, nie zatwierdzano nowych obiektów w tej grupie. 5 automatów zostało skontrolowanych (jeden obiekt był czasowo nieczynny), przeprowadzono łącznie 6 kontroli, w trakcie kontroli oceniano obiekty pod kątem spełniania wymagań sanitarno-higienicznych zgodnie z arkuszem oceny stanu sanitarnego. We wszystkich obiektach wdrożono zasady GHP/GMP oraz opracowano i wdrożono system HACCP. Stan sanitarny i techniczny obiektów jest dobry. W roku sprawozdawczym 2019 nie wydawano decyzji administracyjnych, nie stosowano również karanie mandatowego. W ramach urzędowej kontroli żywności pobrano w tej grupie obiektów 5 próbek do badań laboratoryjnych.

Piekarnie

W roku sprawozdawczym 2019 pod nadzorem znajdowało się 8 piekarni, wszystkie zostały skontrolowane, przeprowadzono łącznie 8 kontroli. Podczas kontroli zwracano szczególną uwagę na źródło pochodzenia surowców stosowanych do produkcji oraz warunki magazynowania surowców i wyrobów gotowych. Dokonywano weryfikacji temperatur przy użyciu termometru wzorcowanego w urządzeniach chłodniczych. Sprawdzano również prawidłowość przeprowadzania procesów technologicznych oraz stan techniczny sprzętu i urządzeń produkcyjnych. Istotnym punktem kontroli w tego typu obiektach jest również kontrola procesu dezynfekcji jaj stosowanych do produkcji.

Wyroby gotowe są znakowane zgodnie z obowiązującymi wymaganiami prawnymi, natomiast materiały i wyroby do kontaktu z żywnością posiadają odpowiednie oznakowanie lub atesty. We wszystkich zakładach wdrożono systemy GHP/GMP oraz HACCP, zapisy poszczególnych parametrów prowadzone są regularnie. W 2019 r. nie pobierano próbek do badań laboratoryjnych, nie wydawano decyzji administracyjnych oraz nie stosowano karanie mandatowego.

Ciastkarnie

W roku sprawozdawczym pod nadzorem znajdowały się 3 zakłady, wszystkie skontrolowano i oceniono na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego. Ogółem w w/w obiektach przeprowadzono 7 kontroli.

We wszystkich ciastkarniach wdrożone są systemy GHP/GMP oraz HACCP, zapisy poszczególnych parametrów prowadzone są regularnie. Podczas kontroli zwracano szczególną uwagę na źródło pochodzenia surowców stosowanych do produkcji oraz warunki magazynowania surowców i wyrobów gotowych, a także ich oznakowanie z uwzględnieniem informacji

o alergenach. Dokonywano weryfikacji temperatur przy użyciu termometru wzorcowanego w urządzeniach chłodniczych - stwierdzano zgodność temperatur. Sprawdzano również prawidłowość przeprowadzania procesów technologicznych oraz stan techniczny sprzętu i urządzeń produkcyjnych, a także instrukcje mycia i dezynfekcji, ochrony przed szkodnikami, postępowania z odpadami.

Istotnym punktem kontroli w tego typu obiektach jest również kontrola procesu dezynfekcji jaj stosowanych do produkcji. Materiały i wyroby do kontaktu z żywnością posiadają odpowiednie oznakowanie lub atesty. W ciastkarniach do badań laboratoryjnych pobrano łącznie 25 próbek. Próbki nie były kwestionowane. W 2019 r. nie stosowano karania mandatowego w tej grupie obiektów.

Wytwórnice napojów bezalkoholowych i rozlewnie piwa

W 2019 r. w rejestrze znajdowała się 1 wytwórnia wód gazowanych, przeprowadzono 1 kontrolę. W zakładzie wdrożono zasady GHP/GMP, opracowano i wdrożono system HACCP. W roku sprawozdawczym nie stosowano karania mandatowego i nie wydawano decyzji.

W czasie kontroli sprawdzano min. źródło pochodzenia wszystkich surowców i materiałów pomocniczych wraz z dokumentacją, wyniki badań mikrobiologicznych wody będącej podstawowym surowcem stosowanym przy produkcji napojów oraz wyniki badań gotowego produktu. Prześledzono cały proces technologiczny, zapisy z monitoringu poszczególnych punktów kontrolnych prowadzone są regularnie. Przeanalizowano min. instrukcje mycia i dezynfekcji butelek szklanych, instrukcje postępowania ze stłuczką szklaną, ochrony przed szkodnikami, usuwania odpadów. Segregacja i oznakowanie surowców oraz wyrobu gotowego jest prawidłowe. W roku sprawozdawczym 2019 nie pobierano próbek w ramach urzędowej kontroli.

Zakłady przemysłu zbożowo – młynarskiego

W roku 2019 pod nadzorem znajdował się 1 młyn, w którym przeprowadzono 1 kontrolę. W czasie kontroli sprawdzono proces technologiczny produkcji, sposób kontroli surowców dostarczanych do młyna oraz wyrobu gotowego. Właściciel przedłożył wyniki badań surowca (ziarna) w kierunku mikotoksyn oraz wyrobu gotowego (mąki) w kierunku metali, ponadto w zakładzie przeprowadza się analizę najważniejszych parametrów (wilgotności, gęstości, oceny organoleptycznej, obecności szkodników i temperatury) ziaren dostarczanych przez rolników. Materiały stosowane do pakowania wyrobu gotowego posiadają odpowiednie atesty potwierdzające dopuszczenie do kontaktu z żywnością. Bardzo istotnym punktem kontroli jest sprawdzenie

warunków magazynowania surowców i produktu gotowego. Te warunki są stale monitorowane, rejestry prowadzone są na bieżąco. Zabezpieczenie zakładu przed szkodnikami odbywa się w sposób prawidłowy. W zakładzie opracowano i wdrożono zasady GHP/GMP oraz opracowano system HACCP. W 2019 r. nie pobierano próbek do badań laboratoryjnych.

Sklepy spożywcze

W roku sprawozdawczym objętych nadzorem było 137 obiektów, zatwierdzono 2 nowe obiekty. Skontrolowano 96 sklepów, przeprowadzono łącznie 153 kontrole, w tym 3 interwencyjne – dotyczyły one m.in: sprzedaży w jednym ze sklepów produktów po upływie terminu przydatności do spożycia, niewłaściwego przechowywania produktów spożywczych oraz gospodarki odpadami, a także nieprzestrzegania zasad higieny pracownika sklepu podczas obsługi klienta. Stosowano karanie mandatowe, nałożono w sumie 2 mandaty karne na łączną kwotę 300 zł. Przeprowadzono także 15 kontroli w ramach systemu RASFF.

W omawianej grupie obiektów wydano 6 decyzji administracyjnych na poprawę warunków sanitarno – technicznych. W trakcie kontroli zwracano uwagę na warunki przechowywania artykułów spożywczych, szczególnie łatwo psujących się, terminy przydatności do spożycia oraz prawidłowość znakowania żywności, w tym żywności nieopakowanej, suplementów diety i środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Na stanowiskach mięsnych sprawdzano przestrzeganie warunków chłodniczych i źródło pochodzenia produktów wprowadzanych do obrotu. We wszystkich sklepach spożywczych wdrożono zasady GHP oraz system HACCP. W roku 2019 szczególną uwagę zwracano na pochodzenie środków spożywczych, w szczególności owoców, warzyw i mięsa. Do badań laboratoryjnych pobrano 109 próbek, prób nie kwestionowano.

Kioski

W roku 2019 pod nadzorem znajdowało się 26 kiosków, zatwierdzono 1, skontrolowano 4. We wszystkich obiektach opracowano i wdrożono zasady GHP oraz HACCP. W roku sprawozdawczym nie wydano decyzji administracyjnych w omawianej grupie obiektów. Nie stosowano również karania mandatowego.

Magazyny hurtowe

W roku 2019 w rejestrze znajdowały się 4 zakłady, nie zatwierdzano obiektów z tej grupy. Przeprowadzono łącznie 4 kontrole sanitarne. W czasie kontroli zwracano szczególną uwagę na źródło pochodzenia oraz warunki przechowywania towaru, segregację, terminy przydatności do

spożycia, stan techniczny pomieszczeń. We wszystkich obiektach wdrożono zasady GHP oraz opracowano system HACCP. W czasie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Nie wydawano decyzji administracyjnych oraz nie stosowano karania mandatowego.

Obiekty ruchome i tymczasowe

W roku 2019 pod nadzorem znajdowały się 36 obiekty, zatwierdzono 4, skontrolowano 4. Ogółem przeprowadzono 5 kontroli. We wszystkich obiektach wdrożono system GHP/GMP i system HACCP. Nie wydawano decyzji administracyjnych oraz nie stosowano karania mandatowego.

Środki transportu

W 2019 r. pod nadzorem znajdowało się 70 środków transportu, 1 został zatwierdzony, przeprowadzono łącznie 2 kontrole, w tym jedną interwencyjną dotyczącą złożonej skargi na niewłaściwe przechowywanie produktów w środku transportu nie znajdującym się w rejestrze. Skarga okazała się bezzasadna. W tej grupie obiektów nie wydawano decyzji administracyjnych oraz nie stosowano karania mandatowego.

Inne obiekty obrotu żywnością

W roku sprawozdawczym pod nadzorem znajdowało się 16 aptek i 4 sklepy zielarskie. Przeprowadzono łącznie 11 kontroli w tych obiektach. Pobrano 3 próby do badań laboratoryjnych – prób nie kwestionowano. Podczas kontroli dokonywano ocen znakowania, prezentacji i reklamy suplementów diety, sprawdzano ich warunki przechowywania.

Zakłady żywienia zbiorowego otwarte

W roku 2019 w rejestrze znajdowało się 45 obiektów, w tym 34 małej gastronomii. Skontrolowano 32, w tym 23 małej gastronomii. Przeprowadzono łącznie 43 kontrole sanitarne, w tym 26 w zakładach małej gastronomii.

W omawianej grupie w 4 obiektach przeprowadzono 4 kontrole interwencyjne w związku ze złożonymi skargami. Dotyczyły one: nieprzestrzegania zasad higieny przez pracownika, niewłaściwej jakości sprzedawanych produktów, niewłaściwego stanu sanitarnego lokalu. Kontrole potwierdziły zasadność jednej z czterech złożonych skarg. W tej grupie obiektów nałożono 2 mandaty karne. Karanie stosowano w związku z: opisaną wyżej skargą dotyczącą niewłaściwego stanu sanitarno – higienicznego w lokalu, a także w związku z brakiem prawidłowego cyklu mycia

i dezynfekcji naczyń stołowych stwierdzonym w innym lokalu podczas kontroli kompleksowej. W omawianej grupie obiektów wydano 4 decyzje administracyjne na uchybienia sanitarne, dotyczące: niewłaściwego stanu technicznego ścian, sufitów, wyposażenia, uszkodzonej wentylacji. Podczas przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na prawidłowość procesów technologicznych z uwzględnieniem poszczególnych etapów procesu produkcyjnego, źródło pochodzenia surowców oraz warunki ich przechowywania. Dokonywano weryfikacji temperatur w urządzeniach chłodniczych za pomocą termometrów wzorcowanych. Sprawdzano stan techniczno - sanitarny pomieszczeń, urządzeń, sprzętu drobnego, przestrzeganie zasad higieny pracowników.

Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte

W 2019 r. pod nadzorem znajdowało się 55 obiektów, 1 zatwierdzono w roku sprawozdawczym, skontrolowano 38. W w/w grupie obiektów przeprowadzono ogółem 46 kontroli. Wydano 1 decyzję administracyjną. Nie pobierano próbek do badań laboratoryjnych, nie stosowano karania mandatowego.

Na terenie działalności stacji znajdują się następujące obiekty należące do zakładów żywienia zbiorowego:

- **1 stołówka pracownicza** – przeprowadzono 1 kontrolę. W obiekcie tym opracowano i wdrożono zasady GHP/GMP oraz system HACCP. Nie wydawano decyzji administracyjnych, nie stosowano karania mandatowego.
- **1 stołówka w domach wczasowych** - skontrolowano 1, przeprowadzono 3 kontrole. W omawianej grupie wdrożono instrukcje GHP/GMP oraz system HACCP, rejestry prowadzone są na bieżąco, gospodarka odpadami odbywa się prawidłowo. Próbkę pokarmową przechowywaną są prawidłowo. Nie stosowano karania mandatowego, nie wydawano decyzji administracyjnych.
- **blok żywienia w domach opieki społecznej** – w roku sprawozdawczym nie zatwierdzano nowych obiektów, w omawianej grupie wdrożono system GHP oraz HACCP .
- **stołówki w żłobkach** – w 2019 r. nie zatwierdzano nowych obiektów, w omawianej grupie wdrożono systemy GHP/GMP i HACCP – przeprowadzono 1 kontrolę.
- **stołówki szkolne** – w rejestrze znajdują się 24 stołówki szkolne, w tym 13 funkcjonuje w systemie cateringowym, skontrolowano 12, przeprowadzono łącznie 16 kontroli. W roku sprawozdawczym nie zatwierdzano omawianej grupy obiektów. We wszystkich stołówkach szkolnych wdrożono zasady GHP/GMP oraz opracowano system HACCP, rejestry prowadzone są na bieżąco. W tej grupie nie stosowano karania mandatowego. W jednej

stołówce szkolnej wydano decyzję administracyjną w związku z brakiem zapewnienia prawidłowego cyklu mycia i dezynfekcji naczyń stołowych.

W 2 obiektach całorocznych (szkołach) prowadzone były półkolonie letnie, jeden turnus harcerski pod namiotami w lesie oraz jeden turnus zorganizowany w obiekcie żywienia zbiorowego zamkniętego, zatwierdzonego przez PPIS w Wieruszowie – łącznie przeprowadzono 4 kontrole.

- **stołówki w przedszkolach** – w rejestrze znajdują się 24 obiekty, w tym 8 z żywieniem w systemie cateringowym, skontrolowano 23. Przeprowadzono 24 kontrole, nie zatwierdzano obiektów w tej grupie. Nie wydawano decyzji administracyjnych. W omawianej grupie we wszystkich obiektach zostały wdrożone GHP i GMP oraz system HACCP. Rejestry prowadzone są na bieżąco. Próbkę pokarmową przechowywane są prawidłowo. Podczas kontroli dokonywano ocen jadłospisu pod kątem spełniania wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach, a także weryfikowano źródła pochodzenia produktów, prawidłowość prowadzenia procesów technologicznych.
- W roku sprawozdawczym 2019 WSSE w Łodzi w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego nie przeprowadzała oceny dekadowej jadłospisu. Nie stosowano karania mandatowego.

Tabela 1. Podstawowe wskaźniki działalności nadzorczej w roku 2018 i 2019

Rodzaj danych	2018 r.	2019 r.
Liczba obiektów według ewidencji	618	634
Liczba obiektów skontrolowanych	250	210
Liczba kontroli i rekontroli	355	300
Liczba decyzji administracyjnych	8	11
Liczba mandatów	9	4
Odsetek obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości	6,8	6,7
Liczba pobranych próbek	113	150
Odsetek próbek kwestionowanych	0	0

Interwencje

W 2019 r. zarejestrowano i rozpatrzono 8 interwencji. Dotyczyły one:

1. Skarga telefoniczna – anonimowa – dotycząca nieprzestrzegania przez pracownika lokalu gastronomicznego zasad higieny – przeprowadzono kontrolę interwencyjną, która nie wykazała nieprawidłowości.
2. Dwie skargi telefoniczne (imienne) złożone na niewłaściwą jakość sprzedawanych produktów w dwóch różnych lokalach gastronomicznych. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.
3. Skarga nadesłana drogą e-mail (anonimowa) dotycząca niewłaściwego stanu sanitarno – higienicznego w jednym z lokali gastronomicznych. Kontrola interwencyjna potwierdziła zasadność złożonej skargi, zastosowano karanie mandatowe oraz wydano decyzję administracyjną na uchybienia sanitarne.
4. Skarga telefoniczna anonimowa dotycząca sprzedaży w jednym ze sklepów produktów po upływie terminu przydatności do spożycia. Przeprowadzona kontrola nie potwierdziła nieprawidłowości w tym zakresie.
5. Skarga telefoniczna anonimowa dotycząca obecności gryzoni na terenie sklepu spożywczego. Przeprowadzona kontrola nie potwierdziła nieprawidłowości w tym zakresie.
6. Skarga pisemna imienna dotycząca min. środka transportu. Osoba zgłaszała, że działalność właściciela jest nielegalna a towar (lody) jest przechowywany w środku transportu nieprawidłowo. W czasie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.
7. Skarga telefoniczna anonimowa dotycząca nieprzestrzegania przez pracownika lokalu gastronomicznego zasad higieny – przeprowadzono kontrolę interwencyjną, która nie wykazała nieprawidłowości.

Ocena bezpieczeństwa środków spożywczych

W roku 2019 przeprowadzono badania laboratoryjne środków spożywczych produkowanych

w nadzorowanych zakładach oraz znajdujących się w obrocie w obiektach zlokalizowanych na terenie powiatu:

- ogółem pobrano 150 prób, z czego nie zdyskwalifikowano próbek,
- pod względem parametrów mikrobiologicznych zbadano 93 próbki,
- pod względem parametrów fizyko-chemicznych zbadano 54, żadnej próbek nie zdyskwalifikowano.

- pod względem znakowania oceniono 118 próbek środków spożywczych, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Zatrucia pokarmowe

W roku 2019 nie odnotowano zatruć pokarmowych na terenie objętym nadzorem.

Nadzór nad obiektami produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W 2019 r. nie zarejestrowano na nadzorowanym terenie obiektów produkujących opakowania do kontaktu z żywnością, zarejestrowano jedną wytwórnię kosmetyków. Obrót materiałami do kontaktu z żywnością odbywa się w 9 obiektach, skontrolowano 2 obiekty, w których przeprowadzono 3 kontrole.

W 2019 r. pobrano 3 próbki materiałów do kontaktu z żywnością – próbek nie kwestionowano.

Nadzór nad obiektami produkcji, konfekcjonowania i obrotu kosmetykami

Na terenie działalności stacji zarejestrowano jedną wytwórnię kosmetyków. W roku sprawozdawczym 2019 pobrano 4 próbki kosmetyków do badań w miejscach obrotu. Próbek nie kwestionowano. W czasie kontroli w sklepach spożywczo – przemysłowych dokonywano ocen znakowania 7 kosmetyków.

Kontrola prawidłowości znakowania środków spożywczych

W okresie sprawozdawczym w kierunku znakowania środków spożywczych oceniono ogółem 118 próbek środków spożywczych, z czego nie kwestionowano żadnej próbki. Podczas przeprowadzanych kontroli obiektów obrotu i produkcji nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie znakowania środków spożywczych.

Podczas kontroli dokonywano ocen znakowania, prezentacji i reklamy suplementów diety w świetle obowiązujących regulacji prawnych. Szczególną uwagę zwrócono na przestrzeganie zakazu oznakowania i prezentacji wprowadzających konsumentów w błąd co do właściwości produktu. Ocenę znakowania i reklamy suplementów diety dokonywano również za pomocą stron internetowych. W obiektach obrotu w zakresie znakowania, prezentacji i reklamy oceniono 106 suplementów diety, natomiast na stronach internetowych – 27. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Kontrola prawidłowości stosowania substancji dodatkowych

W ramach sprawowanego nadzoru, pobrano 11 próbek środków spożywczych na zawartość substancji dodatkowych. Próbek nie kwestionowano.

Działania w zakresie funkcjonowania systemu RASFF i RAPEX

W roku sprawozdawczym 2019 w ramach systemu RASFF przesłano z WSSE w Łodzi 11 powiadomień alarmowych, dotyczyły one produktów niebezpiecznych wprowadzanych do obrotu lub stosowanych w produkcji.

PSSE w Wieruszowie nie zgłaszał produktów w ramach powiadomienia RASFF.

W ramach systemu RAPEX nie otrzymano w 2019 roku informacji dotyczącej wprowadzania do obrotu kosmetyków nie wpisanych do Krajowego Rejestru Kosmetyków.

Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną

W 2019 r. współpraca z Inspekcją Weterynaryjną prowadzona była w oparciu o Porozumienia ramowe z dnia 07.01.2008 r. oraz z dnia 15 listopada 2018 r. o współpracy pomiędzy Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Wieruszowie, a Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Sieradzu.

W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli wspólnie z przedstawicielami Inspekcji Weterynaryjnej.

Inne działania

W roku sprawozdawczym w ramach kontroli akcyjnych przeprowadzono 300 kontroli (w tym kontrole kompleksowe, podczas których nadzorowano poniższe tematy), dotyczyły one:

1. wzmożonego nadzoru nad zakładami żywienia zbiorowego otwartego w związku z sezonem letnim i zagrożeniami zatruc pokarmowych - przeprowadzono 10 kontroli;
2. wzmożonego nadzoru nad warunkami sprzedaży żywności nietrwałej mikrobiologicznie w okresie letnim- 25 kontroli;
3. wzmożonego nadzoru nad wypoczynkiem letnim dzieci i młodzieży - 4 kontrole,
4. wzmożonego nadzoru nad przestrzeganiem wymagań w zakresie informowania konsumentów odnośnie składu żywności niepakowanej, w tym informacji o obecności alergenów - przeprowadzono – 153 kontrole;

5. wzmożonego nadzoru w związku z Afrykańskim Pomorem Świń – 130 kontroli;
6. wzmożonego nadzoru nad jednostkami systemu oświaty w zakresie spełniania wymagań przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych (...) - 31 kontroli.

Wnioski

W roku sprawozdawczym 2019 podejmowano szereg działań mających na celu poprawę stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów:

1. W przypadku stwierdzenia niezgodności podczas kontroli sanitarnych wydawano decyzje na uchybienia sanitarne oraz stosowano karania mandatowe. Zwracano uwagę na konieczność utrzymania dotychczasowego poziomu nadzoru, poprzez prowadzenie dodatkowych kontroli obiektów, celem wyeliminowania powtarzających się niezgodności.
2. W czasie kontroli podejmowano dodatkowe działania, mające na celu zapobieganie skutkom zagrożeń związanych z niewłaściwą jakością produktów spożywczych min. kontrolowano źródła pochodzenia mięsa w związku z zagrożeniem spowodowanym ASF.
3. Sprawdzano źródło pochodzenia oraz prawidłowe oznakowanie owoców i warzyw.
4. Prowadzono wzmożony nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi w supermarketach;
5. Nadzorowano warunki przechowywania napojów butelkowanych.
6. W sezonie letnim prowadzono wzmożony nadzór w obiektach gastronomicznych, w związku z zagrożeniem zatruc pokarmowych.
7. Kontrolowano dostęp konsumentów do składu żywności nieopakowanej oraz obecności alergenów.
8. W obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego dokonywano oceny jadłospisów pod kątem zgodności z aktualnymi wymaganiami prawnymi, ze szczególnym uwzględnieniem informowania konsumentów o obecności alergenów.
9. Nadzór nad zakładami jest również realizowany poprzez przeprowadzanie kontroli interwencyjnych w związku ze składanymi przez konsumentów skargami;
10. W związku ze wzrastającą liczbą zażywanych przez polskie społeczeństwo suplementów diety podczas kontroli dokonywano oceny znakowania, prezentacji i reklamy suplementów diety w świetle obowiązujących regulacji prawnych. Szczególną uwagę zwrócono na przestrzeganie zakazu oznakowania i prezentacji wprowadzających konsumentów w błąd co do właściwości produktu. Ocenę znakowania i reklamy suplementów diety dokonywano również za pomocą stron internetowych.

HIGIENA KOMUNALNA

Pracownicy Higieny Komunalnej PSSE w Wieruszowie w myśl ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizują zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny: środowiska, wypoczynku i rekreacji oraz zakładów opieki zdrowotnej. Sprawują bieżący nadzór sanitarny obejmując swoim działaniem 1 miasto i 7 gmin. Kontrolują przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące wody do spożycia, a także obiektów użyteczności publicznej i transportu.

W okresie sprawozdawczym (na dzień 31 grudnia 2019 r.) Higiena Komunalna tut. Stacji obejmowała swoim nadzorem łącznie 194 obiekty, w tym: 28 stacji wodociągowych (2 - bez systemu uzdatniania), 155 obiektów użyteczności publicznej i 11 podmiotów leczniczych.

W roku 2019 przeprowadzono 210 kontroli w tym:

- 62 kontrole obiektów wodnych,
- 148 kontroli pozostałych obiektów

Porównanie ilości kontroli wodnych i pozostałych obiektów z trzech ostatnich lat przedstawia tabela poniżej.

Rozkład kontroli sanitarnych nadzorowanych obiektów w latach 2017-2019

Obiekty	Kontrole sanitarne		
	w 2017 r.	w 2018 r.	w 2019 r.
wodne	68	65	62
pozostałe	155	154	148
Razem	223	219	210

Do badań laboratoryjnych pobrano **162 próby wody**, w tym: **144** pod względem **fizykochemicznym** (tj.: 137 prób wody do spożycia i 7 prób wody pochodzącej z basenu) oraz **152** pod względem **bakteriologicznym** (tj.: 144 próby wody do spożycia, 4 próby ciepłej wody użytkowej na obecność *Legionella Sp.* i 4 próby wody pochodzącej z basenu).

Porównanie ilości poszczególnych rodzajów pobranych prób wody do spożycia z trzech ostatnich lat przedstawia tabela poniżej.

**Rozkład ilości badań laboratoryjnych wody przeznaczonej do spożycia
w latach 2017-2019**

Ilość pobranych prób			Badania laboratoryjne					
			fizykochemiczne			bakteriologiczne		
2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
162	159	151	143	128	137	153	154	144

Woda z urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę badana była również w ramach kontroli wewnętrznej ich właścicieli. Harmonogramy poboru prób wody do spożycia zostały opracowane przez poszczególnych producentów wody zgodnie z obowiązującymi przepisami i pozytywnie zaopiniowane przez PPIS w Wieruszowie.

W 2019 r. wydano **21 decyzji administracyjnych**, w tym:

- 2 decyzje stwierdzające brak przydatności wody do spożycia i nakazujące doprowadzenie jakości dostarczanej wody do wymagań zgodnych z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. z rygiorem natychmiastowej wykonalności,
- 11 decyzji na ekshumacje zwłok lub szczątków,
- 1 decyzję oceniającą pod względem higienicznym materiały i urządzenia zastosowane w procesie uzdatniania wody,
- 1 decyzję zmieniającą w części dotyczącej podmiotu wykonującego ekshumację,
- 2 decyzje na warunki sanitarno-techniczne obiektów,
- 4 decyzje umarzające.

Wydano również **11 decyzji o opłacie** za negatywne czynności kontrolne i badania laboratoryjne.

Porównanie ilości decyzji administracyjnych merytorycznych i płatniczych z trzech ostatnich lat przedstawia tabela poniżej.

**Rozkład ilości wydanych przez PPIS w Wieruszowie decyzji administracyjnych
w latach 2017-2019**

Decyzje administracyjne	w 2017 r.	w 2018 r.	w 2019 r.
merytoryczne	20	21	21
płatnicze	8	14	11
Razem	28	35	32

Wydano w tym czasie **17 postanowień**:

- **6 postanowień** na sprowadzenie do Polski zwłok lub prochów;
- **5 postanowień** opiniujących pozytywnie projekty uchwał dot. „Regulaminów utrzymania czystości i porządku na terenie gmin”;
- **5 postanowień** opiniujących pozytywnie projekt uchwał dot. szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie częstotliwości odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości;
- **1 postanowienie** stanowiące pozytywną opinię sanitarną związaną z organizacją imprezy masowej;

Ponadto w tym okresie wydano **30 ocen jakości wody przeznaczonej do spożycia** stwierdzających jej przydatność do spożycia, 1 ocenę jakości wody ciepłej, 6 ocen jakości wody przeznaczonej do spożycia dla zakładów będących pod nadzorem WIS oraz 7 ocen okresowych jakości wody do spożycia przez ludzi dla wszystkich gmin powiatu wieruszowskiego.

Wydano 1 opinię sanitarną opiniującą pozytywnie lokal apteki w zakresie spełnienia warunków higieniczno- sanitarnych.

Upomnień w 2019 r. nie wydawano.

W 2019 r. do PPIS w Wieruszowie wpłynęła 1 interwencja, dotycząca uciążliwości zapachowych pochodzących z sąsiednich posesji. Przeprowadzono wizję lokalną, która nie potwierdziła opisanego problemu.

Dodatkowo pracownicy HK na zgłoszenie inwestora przeprowadzili kontrole 6-ciu nowo powstałych obiektów (wszystkie wspólnie z komórką ZNS) pod względem spełnienia warunków sanit.-techn. celem ich odbioru, tj.: 1 zakładu fryzjerskiego, 3 zakładów kosmetycznych, 1 zakładu fryzjersko-kosmetycznego i 1 SUW.

Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń Stacji Uzdatniania Wody i hydroforni na wodociągach w większości nie budził zastrzeżeń i utrzymywał się na stałym poziomie. Jednak w przypadku 2 SUW PPIS w Wieruszowie wszczął postępowania administracyjne, które zostały umorzone. W pierwszym przypadku ze względu na natychmiastowe wykonanie nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego studni ujęciowej. Natomiast drugi przypadek dotyczył SUW, która została przez właściciela wyłączona z użytkowania, a wodociąg przełączony pod inną stację. W 2019 roku PPIS wydał także 2 decyzje administracyjne w sprawie doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego pomieszczenia SUW w jednym przypadku (indywidualne ujęcie wody na potrzeby działalności gospodarczej) oraz pomieszczenia SUW i studni ujęciowej - w drugim przypadku. Obie

decyzje zostały zrealizowane w całości, co stwierdzono podczas kontroli przeprowadzonych na początku 2020 roku. W roku sprawozdawczym została również oddana do użytkowania jedna z SUW, która została zmodernizowana. Tym samym wykonano warunki decyzji, która dotyczyła pomieszczenia SUW i urządzeń wodnych. Stopień zwodociągowania poszczególnych gmin jest zadowalający.

Skład fizykochemiczny wody przeznaczonej do spożycia był bez zastrzeżeń w przypadku 24 wodociągów sieciowych. W 3 wodociągach wystąpiło przekroczenie żelaza i przekroczenia mętności. Powtórkowe badanie wody przeprowadzone na tych wodociągach wykazało zawartość żelaza i mętności w normie.

Porównanie ilości wodociągów zanieczyszczonych fizykochemicznie w trzech ostatnich latach przedstawia wykres poniżej.

Skład bakteriologiczny wody przeznaczonej do spożycia nie budził zastrzeżeń w 23 wodociągach. Ich właściciele nie wskazywali żadnej przyczyny co do możliwości wystąpienia zanieczyszczenia. Wydano 2 decyzje z rygorem natychmiastowej wykonalności na doprowadzenie jakości dostarczanej wody do wymagań zgodnych z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. Decyzje zostały wykonane. Na czas doprowadzenia jakości wody do zgodnej z wymaganiami sieć wodociągowa najczęściej podłączana była do SUW, gdzie woda spełniała wymagania.

W okresie sprawozdawczym do tut. Stacji nie wpłynęły żadne skargi na jakość wody pochodzącej z nadzorowanych wodociągów.

Na terenie powiatu wieruszowskiego brak jest kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli opartych na wodach powierzchniowych.

W roku 2016 na terenie jednego z gimnazjów w mieście powstał zewnętrzny, napowierzchniowy basen składający się z 2 nisek basenowych i elementów małej architektury (szatnie, prysznice). Toalety dla korzystających z basenu zlokalizowane są w budynku szkoły. Właścicielem obiektu jest Gmina Wieruszów. W roku 2019 basen ponownie został otwarty w miesiącu lipcu i sierpniu. Podczas przeprowadzonej kontroli stan sanitarno-techniczny obiektu nie budził zastrzeżeń. Jakość wody w basenie była sprawdzana zarówno w kontroli wewnętrznej jego właściciela, jak i w kontroli urzędowej. Po przeanalizowaniu sprawozdań z przeprowadzonych badań wody i oszacowaniu ryzyka zdrowotnego dopuszczono basen do użytkowania.

Ogólny stan sanitarno - porządkowy miasta i poszczególnych gmin w roku 2019 był zadowalający. W związku z wytycznymi LPWIS przeprowadzono kontrole sanitarne w zakresie utrzymania czystości i porządku w gminach. Stan sanitarno-porządkowy większości skontrolowanych terenów gminy był bez zastrzeżeń lub w trakcie sprzątnięcia. W trakcie kontroli ciągi komunikacyjne w gminach i osiedlach mieszkaniowych były uporządkowane. W rejonach intensywnego ruchu pieszych, parkach i niektórych parkingach zamontowano stałe kosze na odpady (nieprzepełnione, w dobrym stanie technicznym). Chodniki wyłożone betonowymi płytkami lub kostką brukową. Stan techniczny przystanków autobusowych na nadzorowanym terenie był w większości dobry i dostateczny. Zagrożenia epidemiologiczne nie stwierdzono. Każdego roku gminy przyłączają się do akcji „Sprzątnięcie Świata” oraz „Wysprzątnijmy powiat wierszowski na wiosnę” organizowanych przez Starostwo Powiatowe w Wieruszowie.

W 2019 r. skontrolowanych zostało **15 piaskownic ogólnodostępnych**. Stan sanitarny podczas kontroli nie budził zastrzeżeń. Z przedstawionych faktur sprawdzano terminy wymiany piasku. Piaskownice zlokalizowane są na placach zabaw, gdzie w widocznym miejscu umieszczone są regulaminy korzystania z nich. W dniu kontroli kosze na odpady nieprzepełnione, teren przyległy uporządkowany, piasek w piaskownicach czysty, bez odchodów zwierzęcych. W trakcie trwania sezonu na ogrodzeniu 1 z piaskownic zamieszczono brakującą informację o zakazie wprowadzania zwierząt, a 1 z piaskownic zlikwidowano.

W powiecie wierszowskim gospodarka **odpadami stałymi** nie budziła większych zastrzeżeń. Kwestia zarządzania i nadzoru nad gospodarką odpadami, na terenie nadzorowanym przez PSSE w Wieruszowie, jest coraz bardziej uporządkowana. W 2019 r. wszystkie gminy miały podpisane umowy na odbiór odpadów z firmą „Eko-Region” Sp. z o.o. z Bełchatowa, która zajmuje się również zbiórką odpadów wielkogabarytowych i przeterminowanych leków. Na terenach niektórych gmin funkcjonują Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.

Nieczystości płynne w powiecie wierszowskim odprowadzane są na 7 oczyszczalni ścieków: w Wieruszowie, Bolesławcu, Lututowie, Łubnicach, Parcicach, Galewicach i w Sokolnikach. Ścieki dopływają tam sieciami kanalizacyjnymi, bądź dowożone są wozami asenizacyjnymi z miejscowości nieskanalizowanych.

Na terenie powiatu wierszowskiego na koniec 2019 roku funkcjonowało **8 szaletów publicznych**, w tym 4 Miejsca Obsługi Pasażerów (MOP-y) przy trasie E-8. Skontrolowanych zostało 8. Czystość bieżąca w czasie przeprowadzanych kontroli nie budziła zastrzeżeń (utrzymywana na bieżąco przy

użyciu środków myjących, dezynfekcyjnych i zapachowych).

W 2019 roku pod nadzorem Higieny Komunalnej PSSE w Wieruszowie znajdowało się **11 podmiotów leczniczych**, w tym: 10 Ośrodków Zdrowia i 1 Centrum Diagnostyki Laboratoryjnej. Wszystkie zaplanowane na 2019 r. obiekty zostały skontrolowane, ich stan sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń. W związku z powyższym PPIS w Wieruszowie nie wydawał decyzji administracyjnych jak i nie nakładał mandatów karnych. Gospodarka odpadami komunalnymi (stałymi i płynnymi) oraz medycznymi w podmiotach leczniczych, w omawianym okresie, była uregulowana i nie budziła zastrzeżeń. Wszystkie nadzorowane ośrodki zdrowia corocznie przedkładają do Marszałka Województwa Łódzkiego informację o wytwarzanych odpadach medycznych oraz o sposobach gospodarowania nimi.

Na terenie powiatu wieruszowskiego na koniec 2019 roku w ewidencji PSSE w Wieruszowie znajdowały się: **32 zakłady fryzjerskie, 15 zakładów kosmetycznych, 5 zakładów odnowy biologicznej i 10 zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej.** Razem 62 obiekty tego typu. W okresie sprawozdawczym nie skontrolowano 4 z nich, ponieważ 2 z nich są nieczynne do odwołania (jeden z powodu przebywania właścicielki obiektu na zwolnieniu lekarskim, a drugi z powodu przebywania pracownika obiektu na urlopie wychowawczym), w 1 przeprowadzany był remont i zakład ponownie miał być czynny dopiero w 2020 roku, 1 to zakład nowo otwarty, zaplanowany do kontroli na 2020 r. Pozostałe obiekty zostały skontrolowane. Łącznie przeprowadzono na nich 60 kontroli sanitarnych, w tym 5 w związku z rozpoczęciem działalności i dopuszczeniem do użytkowania. W okresie sprawozdawczym 1 zakład zakończył swoją działalność gospodarczą, 1 zaś przekwalifikował się na podmiot leczniczy i obecnie jest pod nadzorem komórki Epidemiologii. Podczas kontroli nowych obiektów świadczących usługi, w trakcie wykonywania których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek, ich właścicieli informowano o obowiązku wdrożenia i stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi. W roku sprawozdawczym stan techniczny tych zakładów nie budził zastrzeżeń. Decyzji administracyjnych na tego typu obiektach w 2019 r. nie wydawano, nie stosowano również karania mandatowego.

Porównanie liczby zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej na przestrzeni trzech ostatnich lat przedstawia tabela poniżej.

**Rozkład ilości zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej
w latach 2017-2019**

Zakłady	Liczba w ewidencji w poszczególnych latach		
	2017 r.	2018 r.	2019 r.
fryzjerskie	34	31	32
kosmetyczne	9	10	15
odnowy biologicznej	7	6	5
świadczące więcej niż jedną z usług	13	13	10
Razem	63	60	62

Jeśli chodzi o **bazę noclegową** to na terenie nadzorowanym przez Higienę Komunalną PSSE w Wieruszowie w 2019 r. znajdowały się: 1 motel, 5 obiektów pokoi gościnnych, 1 obiekt domków kempingowych oraz 12 gospodarstw agroturystycznych. Wśród skontrolowanych, brak było obiektów złych pod względem sanitarno-porządkowym. W związku z powyższym nikogo nie ukarano grzywną w drodze mandatu karnego. Obiekty wyróżniające się pod względem standardu świadczonych usług to 2 obiekty pokoi gościnnych usytuowane na wsi. Istnieją jednak obiekty tego typu, które spełniają tylko minimalne wymagania, co do wyposażenia i zakresu świadczonych usług, tj. 2 gospodarstwa agroturystyczne na wsi. 6-u gospodarstw agroturystycznych nie skontrolowano z powodu pełnego obłożenia obiektów w sezonie.

Reasumując powyższą ocenę stanu sanitarnego powiatu wieruszowskiego należy dodać, że pod bieżącym nadzorem Higieny Komunalnej PSSE w Wieruszowie w 2019 r. znajdowały się jeszcze: 24 cmentarze, 15 aptek, 2 domy kultury, 1 kino, 3 stacje paliw, 1 pralnia usługowa oraz 1 kostnica. Wszystkie obiekty w 2019 r. spełniały podstawowe wymagania sanitarno-techniczne.

Wnioski:

1. Z analizy ilości pobranych prób, na przestrzeni trzech ostatnich lat, wynika, że najwięcej pobrano ich w roku 2017, a najmniej - w 2019, co relatywnie wynika z liczby przekroczeń wartości normatywnych parametrów w tych latach;
2. W 2019 roku w 3-ech wodociągach odnotowano przekroczenie parametrów fizykochemicznych (zarówno żelaza, jak i mętności).
3. Natomiast w 4 przypadkach stwierdzono zanieczyszczenie mikrobiologiczne;
4. Liczba objętych nadzorem zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej itp., w porównaniu z końcem roku 2018 r., zwiększyła się pod koniec 2019 r., tj. z 60 na 62

obiekty tego typu.

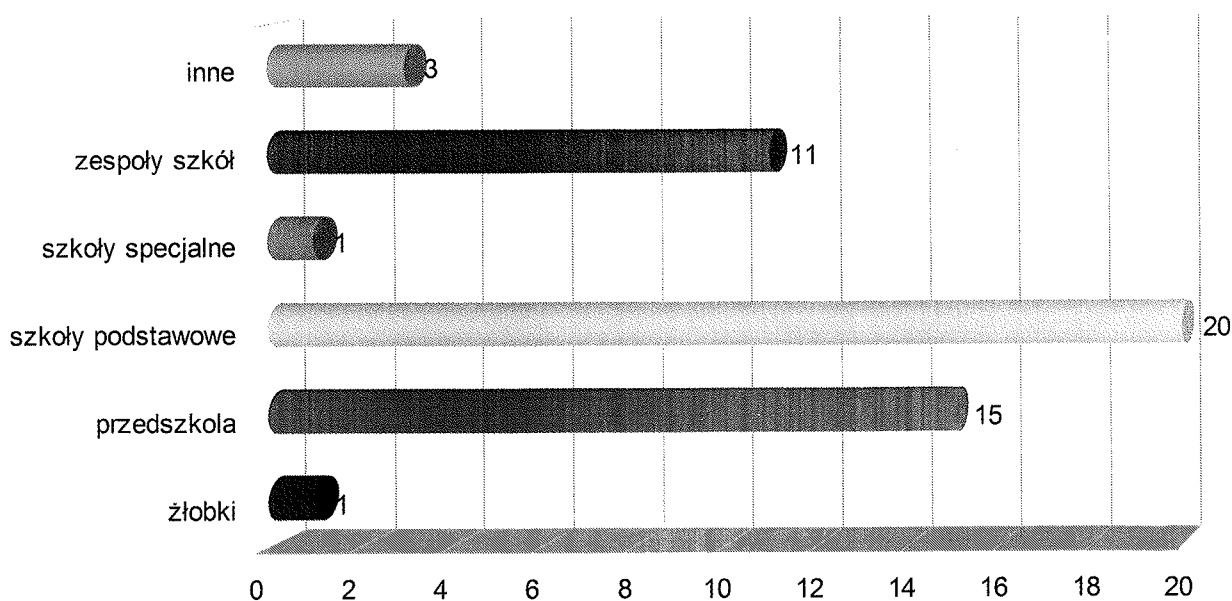
- Przypadek jednoczesnego wystąpienia zanieczyszczenia mikrobiologicznego lub fizykochemicznego w wodzie do spożycia, zagrażającego zdrowiu lub życiu, w kilku połączonych ze sobą wodociągach sieciowych na terenie jednej gminy, co uniemożliwiłoby przełączenie sieci do innego ujęcia ze SUW podającą wodę o dobrej jakości.
- Wzrasta liczba osób korzystających z zabiegów ingerujących w tkankę łączną podczas wykonywania zabiegów kosmetyczno-upiększających, co skutkować może występowaniem chorób zakaźnych.
- Istnieje potrzeba uświadamiania osób uzależnionych od opalania lub bardzo młodych na temat szkodliwości nadmiernego korzystania z solariów.

HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

Działalność Higieny Dzieci i Młodzieży w roku sprawozdawczym, koncentrowała się na realizacji zadań związanych z nadzorem nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w placówkach nauczania i wychowania, higieną procesu nauczania w szkołach oraz warunkami higieniczno-sanitarnymi wypoczynku dzieci i młodzieży.

- Nadzorem objętych było: 51 obiektów stałych i sezonowe .

Liczba zakładów nauczania i wychowania w powiecie wieruszowskim

2. Działalność kontrolno-represyjna w 2019 roku (w porównaniu z rokiem 2018) przedstawiała się następująco :

- działalność kontrolna

Tematyka	2018	2019
Liczba placówek stałych	54	51
Liczba placówek sezonowych	18 w tym skontrolowanych 13	15 w tym skontrolowanych 11
Łączna liczba dzieci i młodzieży w placówkach stałych	6826	6710
Łączna liczba dzieci i młodzieży w skontrolowanych placówkach sezonowych	753	725
Liczba kontroli zaplanowanych	120	110
Liczba kontroli wykonanych	144	121
Interwencje	1	0

- działalność represyjna

	2018	2019
Liczba decyzji merytorycznych	5	9
Liczba decyzji płatniczych	6	10
Liczba decyzji przedłużających	2	2
Liczba mandatów (na kwotę)	0	0
Liczba upomnień	2	0

Na bieżące uchybienia sanitarne wydawano zalecenia pokontrolne, które wykonywano w terminie.

3. Stan sanitarny poszczególnych typów placówek nauczania i wychowania (żłobek, przedszkola, szkoły funkcjonujące samodzielnie i w zespołach, placówki wsparcia dziennego i placówki rekreacyjne, wypoczynek letni i zimowy)

3a. Żłobki

W 2019 roku pod nadzorem znajdował się 1 Żłobek Miejski w Wieruszowie. Stan sanitarno - higieniczny w żłobku zachowany. Nawierzchnia syntetyczna na placu zabaw, w dostatecznym stanie technicznym.

3b. Przedszkola

Na terenie powiatu wieruszowskiego funkcjonuje **25** przedszkoli, w tym:

- 8 przedszkoli samodzielnych,
- 10 przedszkoli w zespołach szkół,
- 7 innych form wychowania przedszkolnego.

W 2019 roku został zlikwidowany 1 Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Kolorowe Kredki” w Wieruszowie.

Tereny przedszkoli są ogrodzone, oznakowane zakazem palenia. Nawierzchnie dróg i przejść są utwardzone. W ramach kontroli bieżących skontrolowano wszystkie place zabaw, w czasie kontroli zwracano również uwagę na stan sanitarno-higieniczny terenów przyległych. Większość urządzeń terenowych na przedszkolnych placach zabaw posiada certyfikaty, a te stare, które nie posiadają certyfikatów są na bieżąco odnawiane.

Wszystkie przedszkola są skanalizowane i podłączone do wodociągów publicznych.

W czasie kontroli stwierdzano, że urządzenia sanitarne w placówkach są czyste i sprawne.

Ponadnormatywna liczba dzieci na urządzenie sanitarne występuje w Przedszkolu w Bolesławcu.

W przedszkolach nie stwierdzono braku środków do utrzymania higieny osobistej.

W Przedszkolu w Lututowie w trakcie bieżącej kontroli stwierdzono ponownie brak ciepłej wody przy wszystkich umywalkach w sanitariatach (wcześniej ciepła woda była zapewniona), Dyrektor tłumaczył zaistniałą sytuację ponowną awarią wadliwych bojlerów elektrycznych. Wydano decyzję administracyjną z krótkim terminem realizacji, kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zalecenia zawartego w decyzji (na chwilę obecną jest ciepła woda, wymieniono bojler). W 2019 roku nowy Dyrektor Przedszkola w Lututowie przeprowadził całkowity remont dwóch sanitariatów dla dzieci oraz poprawiono stan sanitarny wejścia do przedszkola i szatni dla dzieci.

W 2019 roku wydano decyzję administracyjną w Przedszkolu nr 1 w Wieruszowie na doprowadzenie do odpowiedniego stanu sanitarno-higienicznego ścian i sufitów w salach zabaw, również we wszystkich sanitariatach i na korytarzach, termin nie upłynął.

Gminne Przedszkole w Galewicach zaadaptowało natomiast część pomieszczeń w szkole podstawowej na potrzeby przedszkola (przeniesiono tu 3 oddziały przedszkolne, a 2 oddziały pozostały w istniejącym budynku), po wcześniejszym uzgodnieniu z ZNS PSSE w Wieruszowie.

Organ prowadzący przeprowadził również prace dostosowawcze, zgodnie z zaleceniami straży pożarnej, w dwóch oddziałach przedszkolnych wchodzących w skład Przedszkola w Czastarach.

Mikroklimat w salach zabaw, na który składa się temperatura (mierzona jest termometrem wzorcowanym), wietrzenie sal, sprawność przewodów wentylacyjnych sprawdzana przez kominiarzy, moż-

liwość ochrony przed nadmiernym nasłonecznieniem i co najmniej 50% powierzchni okien o konstrukcji umożliwiającej otwieranie, nie budzi zastrzeżeń w kontrolowanych przedszkolach.

Salę zajęć przeznaczone są do realizacji zadań wychowawczo-dydaktycznych, jak również do zabaw, spożywania posiłków, wypoczynku i leżakowania. Stan techniczny wyposażenia i sprzętu jest dobry lub dostateczny.

W czasie bieżących kontroli zwracano również uwagę na prawidłowe zestawienie stolików i krzeseł oraz dostosowanie ich do wzrostu dzieci. W przedszkolach przy zakupie nowych zabawek Dyrektorzy zwracają uwagę, aby zapewniały bezpieczeństwo i były oznakowane symbolem CE.

W przedszkolach brak jest gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej.

3c. Szkoły

W powiecie wieruszowskim znajdują się **32** szkoły różnego typu, rodzaje szkół i ich liczbę przedstawia poniższa tabela:

Typ placówki	Szkoły podstawowe	Szkoły specjalne	Zespoły szkół	Razem
Liczba	20	1	11	32

W 2019 roku zostały wygaszone 2 samodzielne gimnazja (Gimnazjum w Lututowie i Gimnazjum w Galewicach), wygaszono również 2 gimnazja w zespołach szkół, w których pozostały szkoły podstawowe i przedszkola, w związku z czym zespoły nadal istnieją.

Zespół Szkół w Tyblach przekształcono natomiast w szkołę specjalną.

- **Ocena stanu technicznego**

Tereny szkół są ogrodzone, a otoczenia uporządkowane.

Wszystkie budynki znajdują się w dobrym/dostatecznym stanie technicznym i żaden nie wymaga remontu kapitalnego, a jedynie bieżących remontów i konserwacji. Na bieżący stan techniczny wydawane są decyzje administracyjne lub zalecenia.

W 2019 roku wydano w szkołach 7 nowych decyzji administracyjnych:

- doprowadzić do odpowiedniego stanu sanitarno-higienicznego ściany w salach lekcyjnych oraz w sanitariatach powyżej płytek, podłogę oraz drzwi w 1 sali lekcyjnej w Szkole Podstawowej w Teklinowie (z 2019r.); **wykonano;**

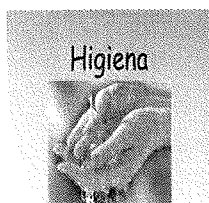
- doprowadzić do odpowiedniego stanu sanitarno-higienicznego ściany i sufit w sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej w Bolesławcu (z 2019r.); **wykonano**;
- doprowadzić do odpowiedniego stanu sanitarno-higienicznego ściany i sufity na klatkach schodowych, stanu sanitarno-technicznego schody wewnętrzne oraz nawierzchnię placu rekreacyjnego w Szkole Podstawowej nr 2 w Wieruszowie (z 2019r.), termin nie upłynął;
- doprowadzić do odpowiedniego stanu sanitarno-higienicznego ściany w bibliotece, podłogę na korytarzu szkolnym oraz zapewnić stoliki i krzesła z certyfikatami w dobrym stanie technicznym do jednej sali lekcyjnej w Katolickiej Szkole Podstawowej w Chojnach (z 2019r.); **wykonano**;
- doprowadzić do odpowiedniego stanu sanitarno-higienicznego ściany i sufit w hali gimnastycznej i w pomieszczeniach zaplecza, na korytarzach szkolnych oraz w szatni w Szkole Podstawowej w Czastarach (z 2019r.); termin nie upłynął, wykonano częściowo;
- zapewnić ciepłą wodę we wszystkich sanitariatach, przez cały rok szkolny w Zespole Szkół w Pichlicach (z 2019r.); **wykonano**;
- doprowadzić do odpowiedniego stanu sanitarno-higienicznego ściany i sufit w sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej w Ostrówku (z 2019r.); termin nie upłynął;

oraz 2 prolongaty, dot.:

1. doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego parkietu oraz ścian na sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej nr 1 w Wieruszowie (w 2019 roku wykonano pozostałe punkty decyzji dot. sali lekcyjnej);
2. doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego parkietów na korytarzu szkolnym, w kilku salach lekcyjnych oraz w świetlicy szkolnej w Zespole Szkół w Sokolnikach (w 2019 roku doprowadzono do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego podłogi w kilku salach lekcyjnych).

W 2019r. w szkołach wyegzekwowano 5 decyzji administracyjnych, w tym 4 nowe opisane powyżej i 1 z lat ubiegłych, doprowadzono do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego nawierzchnię placu stanowiącego dojsście do budynku w Zespole Szkół w Dietrzkowicach;

- ***Ocena warunków do utrzymania higieny osobistej***

Wszystkie szkoły są podłączone do wodociągów i skanalizowane i nigdzie nie występują ustępy zewnętrzne. Zgodnie z rozporządzeniem MEN we wszystkich placówkach musi być zapewniona ciepła i zimna bieżąca woda, przez cały rok szkolny oraz środki do utrzymania higieny osobistej (mydło w dozownikach, papier

toaletowy i ręczniki jednorazowe lub suszarki do rąk). Brak dostępu do ciepłej bieżącej wody

i środków do utrzymania higieny osobistej może być jedną z przyczyn ciągle wysokich wskaźników zachorowalności na choroby zakaźne.

Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach przedstawiały się następująco: mydło w dozownikach lub w kostce, papier toaletowy (czasami również do osuszania rąk), ręczniki jednorazowe lub suszarki zapewnione zostały we wszystkich placówkach.

Ciepła woda przez cały rok szkolny zapewniona jest obecnie we wszystkich szkołach. W Zespole Szkół w Pichlicach w czasie kontroli bieżącej w 2019 roku stwierdzono brak ciepłej wody w części sanitariatów, w związku z czym wydano decyzję administracyjną, którą wykonano. Urządzenia sanitarne w placówkach są naprawiane na bieżąco. Standardy dostępności uczniów do urządzeń sanitarnych nie zostały zachowane w jednej szkole podstawowej (Szkoła Podstawowa nr 1 w Wieruszowie, budynek główny).

Uczniowie nie korzystają z natrysków po zajęciach wychowania fizycznego, sytuacja taka spowodowana jest krótkim czasem trwania przerw międzylekcyjnych.

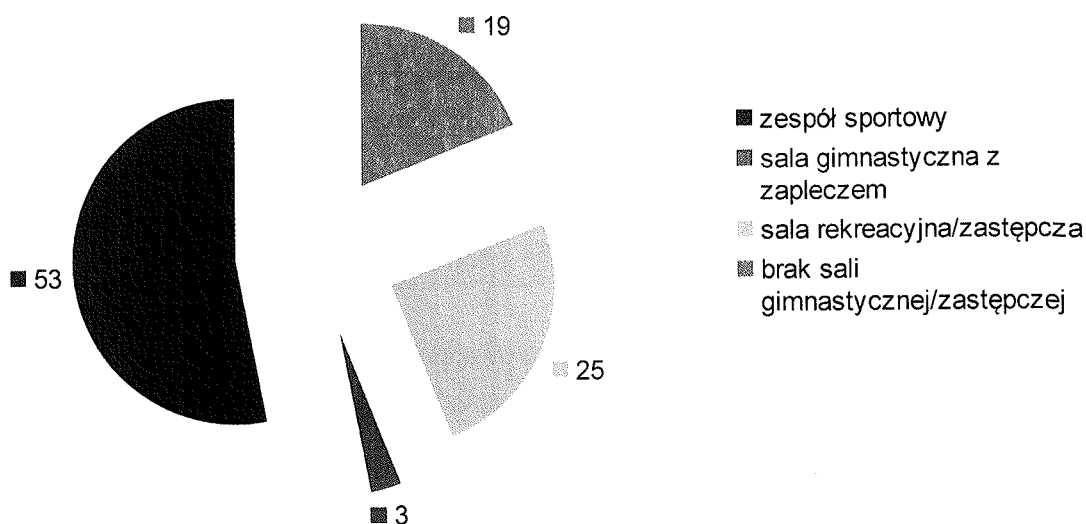
Natryski wykorzystywane są zazwyczaj po dodatkowych zajęciach sportowych (41% szkół) lub nieużywane pomimo, że są czynne (59% szkół).

- ***Infrastruktura do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego***

Szkolny zespół sportowy posiada 17 szkół (53%), salę gimnastyczną z niepełnym zapleczem posiada 1 szkoła (3%), w 8 szkołach (25%) znajdują się sale rekreacyjne/zastępcze, a w pozostałych 6 szkołach (19%) brak jest sali gimnastycznych. Zajęcia z wychowania fizycznego, w tych szkołach odbywają się na korytarzach. Wiosną zajęcia z wychowania fizycznego mogą odbywać się w tych szkołach na boiskach szkolnych (często wielofunkcyjnych) czy licznych placach zabaw. Wystosowano 1 wystąpienie pokontrolne do organu prowadzącego, dotyczące złego stanu technicznego urządzeń terenowych na szkolnym placu zabaw w Szkole Podstawowej w Węglewicach, stan techniczny urządzeń uległ poprawie. W szkołach, w których brak jest boisk (3 placówki), uczniowie korzystają z obiektów wiejskich.

Poniższy wykres przedstawia sytuację w tym zakresie:

Posiadanie infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego (w %)

• *Warunki pracy ucznia*

Na właściwy rozwój ucznia wpływa m. in. organizacja procesu nauczania i wychowania w szkołach, zwłaszcza zaś planowanie nauki i odpoczynku, dostosowanie stanowiska pracy ucznia do wzrostu oraz ciężar tornistrów.

Ocena dostosowania mebli do wzrostu uczniów:

	2018	2019
liczba placówek, w których dokonano pomiaru	6	5
liczba oddziałów, w których dokonano pomiaru	10	13
liczba ocenionych stanowisk	114	122
niewłaściwe w ilu placówkach	1	0
niewłaściwe w ilu oddziałach	1	0
liczba stanowisk nieprawidłowych	1	0

W szkołach zwraca się coraz większą uwagę na prawidłowe rozsadzanie uczniów w ławkach, ponieważ siedzenie w nieprawidłowej pozycji skutkuje powstawaniem oraz utrwalaniem wad postawy. W szkołach i przedszkolach sukcesywnie zakupuje się meble posiadające certyfikaty, ale są też meble pozyskane od sponsorów, bez certyfikatów.

Ocena rozkładów zajęć lekcyjnych:

	2018	2019
liczba placówek, w których dokonano oceny	33	31
liczba oddziałów, w których dokonano oceny	276	266
niewłaściwe w ilu placówkach	4	5
niewłaściwe w ilu oddziałach	15	11

W szkołach powiatu wierszowskiego zajęcia prowadzone są w systemie jednozmianowym. Nadal zastrzeżenia budzi organizacja procesu nauczania i wychowania. Spotykamy nieprawidłowości w rozkładach zajęć, które wynikają głównie z konieczności dostosowania rozkładów zajęć do pracy nauczycieli przedmiotowych w kilku wiejskich szkołach podstawowych.

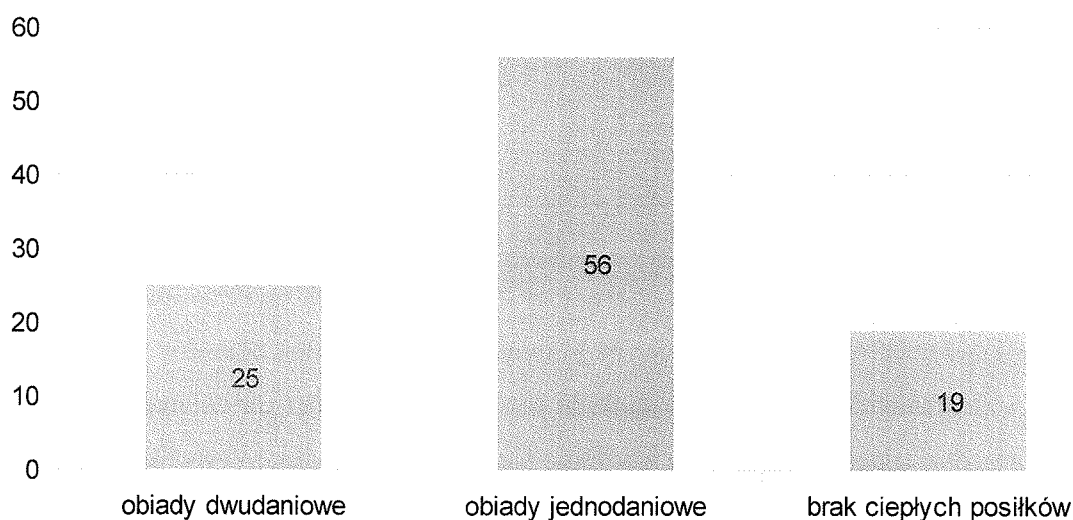
W 2019 roku nie przeprowadzano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.

We wszystkich szkołach, dla wszystkich klas są wydzielone miejsca na pozostawianie przyborów szkolnych, ale uczniowie starszych klas z nich nie korzystają.

- ***Prowadzenie dożywiania uczniów***

Z ciepłych posiłków w 2018 roku korzystało około 1732 uczniów, a w 2019 roku 1450 uczniów. Obiady dwudaniowe wydawane były w 8 szkołach, a w 18 szkołach obiady jednodaniowe, w 6 szkołach brak ciepłych posiłków.

Szkoły wydające ciepły posiłek (w %)

Oprócz ciepłych posiłków w 30 szkołach podawana jest herbata i/lub mleko w kartonikach, korzysta około 1877 uczniów. W 4 szkołach organizowane są śniadania szkolne (kanapka z herbatą).

Wszystkie sklepiki uczniowskie oraz kuchnie podręczne, gdzie robiona jest herbata, są zatwierdzone i wpisane do rejestrów HŻŻ PSSE w Wieruszowie.

- ***Opieka medyczna***

Gabinety profilaktycznej opieki zdrowotnej znajdują się w 7 szkołach na terenie powiatu wieruszowskiego. Zapewniona jest tutaj opieka pielęgniarska kilka dni w tygodniu.

W pozostałych placówkach profilaktyczna opieka zdrowotna realizowana jest przez pielęgniarki szkolne z niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, z różną częstotliwością, ponieważ na terenie szkół nie ma gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Ponadto jedna Gmina podpisała umowę z dentobusem, dot. 4 szkół podstawowych.

Pielęgniarki przeprowadzają pogadanki, przeglądy głów (za zgodą rodziców), prowadzą również wśród uczniów szkół podstawowych grupową profilaktykę fluorkową, metodą nadzorowanego szczotkowania zębów preparatami fluorkowymi.

- ***Substancje chemiczne w szkolnych pracowniach***

W 2019 roku w 8 szkołach znajdowały się substancje chemiczne i wykorzystywane były one do przeprowadzania doświadczeń. Placówki posiadają spisy substancji, substancje te są prawidłowo przechowywane, oznakowane i posiadają karty charakterystyki.

3d. Placówki wsparcia dziennego

- *Warsztat Terapii Zajęciowej w Wieruszowie*, w placówce z rehabilitacji w formie terapii korzysta 50 osób niepełnosprawnych, dorosłych. Biorą oni udział w zajęciach terapeutycznych prowadzonych w różnych sekcjach/pracowniach. Obiekt dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych.

- *Świetlice opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego w Lubczynie*, prowadzona przez Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Lubczyna mieści się w budynku po byłej szkole podstawowej, stan sanitarno-higieniczny w obiekcie zachowany. Zajęcia prowadzone są w dwóch grupach wiekowych.

3e. Placówki rekreacyjne, Dom Wczasów Dziecięcych w Głazie (1 placówka)

Obiekt przystosowany do organizacji wypoczynku, organizowane są tutaj zielone szkoły, turnusy rehabilitacyjne i zdrowotne, kolonie letnie oraz zimowiska.

W ośrodku znajdują się pomieszczenia rehabilitacyjne, zastępcza sala gimnastyczna, pokoje mieszkalne oraz świetlica i jadalnia. Zapewniona jest również stała opieka pielęgniarska. Sanitariaty na parterze dostosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych. W obiekcie od kilku lat prowadzone są prace remontowe, które podnoszą standard placówki. W 2019 roku pomalowano wszystkie pokoje uczestników wypoczynku na parterze oraz szatnię.

3f. Nadzór nad warunkami wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży

W okresie sprawozdawczym sprawowano nadzór nad warunkami zdrowotnymi wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży. Wypoczynek w miejscu zamieszkania organizowany był na bazie szkół, natomiast formy wyjazdowe wypoczynku organizowane były w obiektach stałych, znajdujących się pod stałym bieżącym nadzorem oraz jeden obóz pod namiotami bez stałej infrastruktury komunalnej w Gumniskach.

Stan sanitarno–higieniczny w obiektach wypoczynku nie budził zastrzeżeń. We wszystkich stałych obiektach była zapewniona bieżąca ciepła woda oraz środki do utrzymania higieny osobistej.

Wypoczynek przebiegał bez zakłóceń, bez trudności. Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wieruszowie nie wpłynęły żadne skargi na warunki higieniczno – sanitarne w placówkach wypoczynku.

W czasie kontroli przypomniano o zachowywaniu podstawowych zasad higieny. Ponadto w ramach działań edukacyjnych, przed rozpoczynającymi się wakacjami, przesłano do lokalnej prasy artykuły przypominające o podstawowych zasadach bezpiecznego wypoczynku. Materiały te zamieszczono również na stronie internetowej Stacji i przesłano do zakładów nauczania i wychowania. Pracownik OZiPZ PSSE w Wieruszowie przeprowadził z uczestnikami pogadanki na temat bezpiecznego wypoczynku oraz „Profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych, w tym dopalaczy”.

W tabeli poniżej porównano wypoczynek dzieci i młodzieży w 2018 i w 2019 roku:

l.p.	Tematyka	2018		2019	
		zimowy	letni	zimowy	letni
1	formy wyjazdowe	4	7	4	6
2	formy w miejscu zamieszkania	0	7	1	4
3	liczba uczestników wypoczynku	293	460	323	402
4	liczba kontroli	4	9	4	7

4. Interwencje - 0

W 2019 roku nie przeprowadzano kontroli interwencyjnych.

Wnioski

1. W jednostkach oświatowo-wychowawczych powiatu wieruszowskiego prowadzone są bieżące prace remontowe lub konserwacyjne zmierzające do poprawy stanu sanitarno-higienicznego. Remonty te realizowane są głównie dzięki postanowieniom zawartym w decyzjach administracyjnych. W roku sprawozdawczym na bieżący stan sanitarno-higieniczny wydano 9 nowych decyzji administracyjnych i 2 przedłużające termin wykonania, a wyegzekwowano 7, w tym 5 nowych.
2. Nadal są szkoły gdzie brak jest dostatecznej bazy sportowej do realizacji treści programowych z wychowania fizycznego, głównie w szkołach podstawowych. Jednak istniejące przy szkołach boiska wielofunkcyjne i place zabaw pozwalają prawidłowo rozłożyć zajęcia poza sezonem zimowym. PPIS podejmuje działania w celu poprawy stanu technicznego urządzeń terenowych na placach zabaw, w 2019 roku wystosowano pismo do organu prowadzącego informujące o złym stanie technicznym urządzeń terenowych na szkolnym placu zabaw (stan techniczny uległ poprawie)
3. W szkołach zwraca się coraz większą uwagę na prawidłowe rozsadzanie uczniów w ławkach, ponieważ siedzenie w nieprawidłowej pozycji skutkuje powstawaniem oraz utrwalaniem wad postawy. Sytuacja dotycząca dostosowania mebli do wzrostu dzieci/uczniów lepiej wygląda w szkołach wiejskich, gdzie nauczyciele zwracają większą uwagę na prawidłowe usadzenie uczniów w ławkach.
4. We wszystkich szkołach, dla wszystkich klas są wydzielone miejsca na pozostawianie przyborów szkolnych, ale uczniowie starszych klas z nich nie korzystają. Nadmierna waga tornistrów może

powodować nasilenie bólów pleców, może sprzyjać kształtowaniu nieprawidłowej statyki ciała i w efekcie skrzywieniom kręgosłupa.

5. W szkołach i przedszkolach sukcesywnie zakupuje się meble posiadające certyfikaty, ale są też meble pozyskane od sponsorów, bez certyfikatów. Konieczność zakupu mebli z certyfikatami reguluje rozporządzenie MEN.

6. W szkołach powiatu wierszowskiego spotykamy nieprawidłowości w rozkładach zajęć, które wynikają głównie z konieczności dostosowania rozkładów zajęć do pracy nauczycieli przedmiotowych w kilku wiejskich szkołach podstawowych, w związku z reformą oświaty. W związku z tym nie zachowuje się wymogów określonych w rozporządzeniu.

7. Szkoły zapewniają uczniom ciepły posiłek, który przygotowany jest na miejscu lub korzystają z usług firm cateringowych posiadających zgodę PPIS na tą formę działalności.

8. Placówki wypoczynku dla dzieci i młodzieży zostały zorganizowane prawidłowo i nie budziły zastrzeżeń. Wypoczynek przebiegał bez zakłóceń, bez specyficznych trudności. W czasie bieżących kontroli przypomniano o zachowaniu podstawowych zasad higieny i bezpieczeństwie wypoczynku. Każdą formę wypoczynku należy zgłosić do Kuratorium Oświaty, w celu zamieszczenia jej w bazie MEN.

9. W czasie kontroli zwraca się szczególną uwagę na warunki sanitarne i dostęp do środków higienicznych w szkołach. Brak dostępu do ciepłej bieżącej wody czy brak możliwości osuszania rąk może być jedną z przyczyn ciągle wysokich wskaźników zachorowalności na choroby zakaźne (grypa, odra, WZW typu A, itp.). Do wzrostu liczby chorób zakaźnych przyczynia się również napływ obcokrajowców, w szkołach, przedszkolach przybywa dzieci/uczniów zza wschodniej granicy, czy przypadki nieszczepienia dzieci/uczniów zgodnie z kalendarzem szczepień.

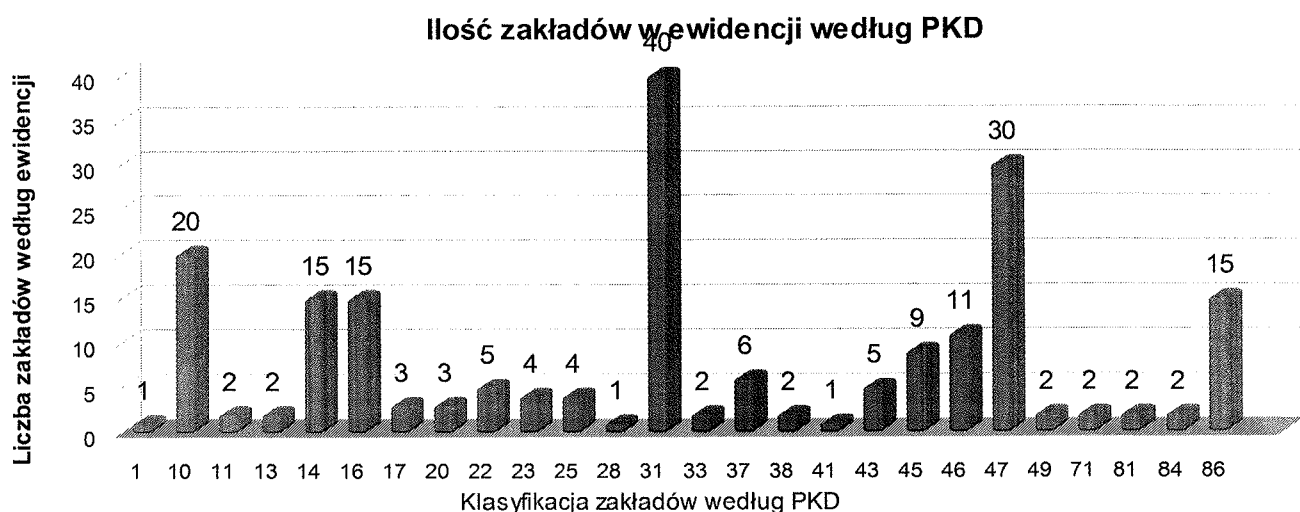
10. W szkołach/przedszkolach ciągle występuje problem z wszawicą, Inspekcja Sanitarna wspiera merytorycznie Dyrektorów, gdy zgłaszają problem.

11. Z uwagi na to, że na terenie powiatu powstaje coraz więcej nowych placów zabaw i w celu ograniczenia ryzyka sanitarnego oraz poprawy bezpieczeństwa dzieci bawiących się w piaskownicach, zarządcy tych obiektów powinni systematycznie wymieniać piasek, ponadto piaskownice powinny być zabezpieczone przed dostępem zwierząt.

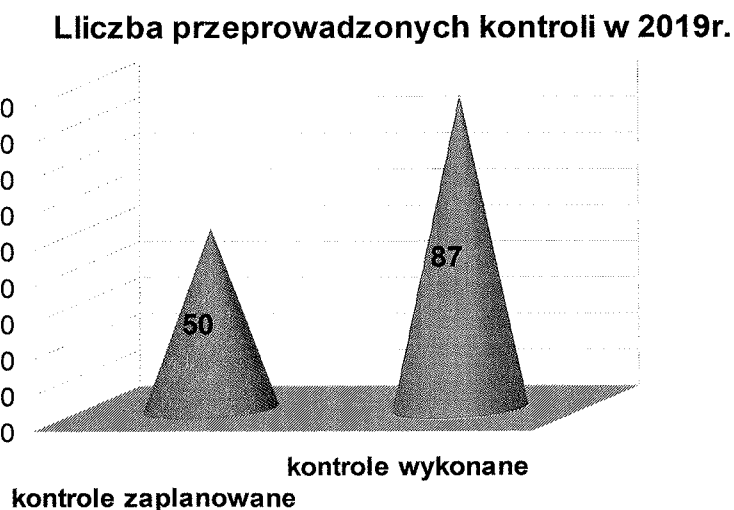
HIGIENA PRACY

W roku sprawozdawczym 2019 pod nadzorem Higieny Pracy tutejszej Stacji znajdowało się 166 zakładów sklasyfikowanych wg Polskiej Klasyfikacji Działalności, zatrudniających łącznie 4930 pracowników.

Na terenie powiatu przeważającą grupę stanowią zakłady zajmujące się produkcją: spożywczą (PKD 10) odzieży (PKD 14), wyrobów drewnianych (PKD16) i mebli tapicerowanych (PKD 31) oraz palcówki służby zdrowia (PKD 86) i obiekty handlu detalicznego (PKD 47).

W 2019 roku przeprowadzono 87 kontroli sanitarnych w zakresie higieny pracy. Przeprowadzona liczba kontroli przewyższa liczbę zaplanowanych kontroli, gdyż niektóre zakłady kontrolowane były więcej niż jeden raz w roku. Wynikało to najczęściej z konieczności przeprowadzania kontroli sprawdzających, akcyjnych i tematycznych.

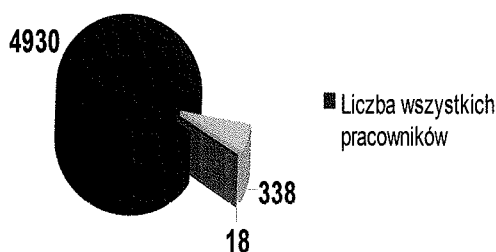

Wybór zakładów pracy objętych w danym roku bieżącym nadzorem sanitarnym zależy od wytycznych Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz od występującego w zakładach pracy narażenia pracowników na:

- czynniki szkodliwe (hałas, pyły, czynniki chemiczne, drgania mechaniczne, czynniki biologiczne),
- przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń, najwyższych dopuszczalnych stężeń czynników szkodliwych dla zdrowia.

W 2019 roku na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że 338 osób pracuje w przekroczeniach hałasu oraz 18 osób w środowisku przekroczenia dopuszczalnych wartości pyłu. W związku z tym pracodawcy wyposażyli pracowników w środki ochrony indywidualnej, realizują program działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas, oraz zaplanowali wymianę parku maszynowego.

Stosunek wszystkich zatrudnionych pracowników do pracujących w przekroczeniu NDS i NDN

Prowadzony nadzór sanitarny nad warunkami pracy ma na celu wzmocnienie ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy, przede wszystkim zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych. W 2019 roku nie wydano decyzji o stwierdzeniu i braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Wpłynęły 3 zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej (pozycja 15 – Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat, pozycja 26 – Choroby zakaźne i ich następstwa), w związku z którymi zostały przeprowadzone dochodzenia epidemiologiczne. Postępowania dotyczące powyższych zgłoszeń nie zostały jeszcze zakończone.

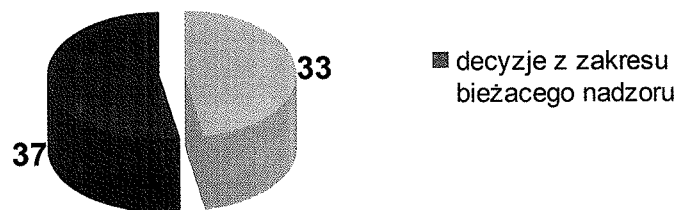
W 2019 roku wydano:

- 37 decyzji administracyjnych dotyczących m.in.:

- poprawy warunków higieniczno- sanitarnych,
- przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia,
- przedłużenia terminu wykonania nakazów decyzji (prolongata),
- uzupełnienia brakującej dokumentacji,
- uchylenia wykonania nakazów, w związku z zamknięciem zakładu (decyzja stała się bezprzedmiotowa)

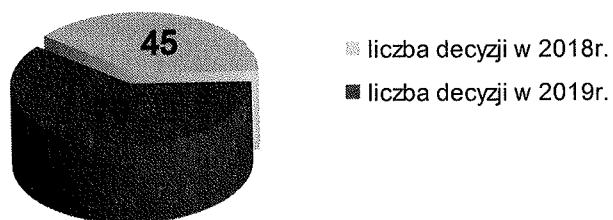
- 33 decyzje płatnicze

Liczba decyzji wydanych w 2019r.

W porównaniu do roku 2018 wydano więcej decyzji administracyjnych, co mogło mieć związek z pogorszeniem warunków higieniczno – sanitarnych w zakładach pracy oraz wynikało z niedopilnowania terminów przeprowadzania badań i pomiarów na stanowiskach pracy.

Zestawienie liczby wydanych decyzji w 2018 i 2019r.

Podczas kontroli w 2019 roku zwracano szczególną uwagę m.in. na:

1. nadzór nad warunkami pracy i ocenę narażenia zawodowego pracowników narażonych na substancje rakotwórcze zawarte w lekach cytostatycznych,
2. przestrzeganie przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest, w ramach realizacji rządowego „Programu oczyszczania kraju z azbestu na

lata 2009-2032”,

3. stosowanie substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym prekursorów narkotyków grupy 2 i 3,
4. wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych,
5. nadzór nad stanowiskami prac na których występuje przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia (dot. hałasu),
6. kampanię społeczną „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy: substancje niebezpieczne pod kontrolą”,
7. sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami pracy w zakładach pracy.

Dodatkowo:

- Pracownik Higieny Pracy w trakcie kontroli prowadził działania o charakterze koordynacyjno-informacyjnym celem wzrostu świadomości pracodawców w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.
- W 2019 roku nie odnotowano przekroczeń normatywów higienicznych w zakresie drgań mechanicznych, mikroklimatu zimnego i gorącego.
- Na terenie powiatu wierszowskiego odnotowano podejrzenie zatrucia „środkiem zastępczym”.
- Zakończono postępowanie administracyjne w zakresie wprowadzania do obrotu „środków zastępczych”.

Wnioski

1. W zakresie Higieny Pracy realnym zagrożeniem na dzisiejszym rynku pracy jest zatrudnianie obcokrajowców. Coraz więcej przedsiębiorców decyduje się na taki krok, a podstawowym problemem w tym zakresie jest bariera językowa. Jest ona szczególnie widoczna w szeroko rozumianym bezpieczeństwie pracy, o które każdy pracodawca powinien odpowiednio zadbać.

Jednym z podstawowych postulatów, w zakresie zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa wynikających z kodeksu pracy jest zapewnienie odpowiednich szkoleń dla pracowników, przed przystąpieniem do pracy. W tym aspekcie ważne jest żeby jednocześnie spełnić wymogi stawiane przez prawo oraz zapewnić zrozumiałą przekaz informacji dla pracowników spoza granic naszego kraju. Dlatego należy uświadamiać pracodawców, aby zwracali szczególną uwagę na prawidłową organizację szkoleń pracowniczych dla obcokrajowców, m.in. poprzez przygotowanie materiału edukacyjnego w języku ojczystym dla danej grupy zawodowej,

a w szczególnych przypadkach zapewnienie tłumacza, tak aby wiedza dostarczona była pracownikom w sposób całkowicie zrozumiały.

Działanie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wieruszowie w zakresie środków zastępczych

W ostatnich latach działania edukacyjne, informacyjne i promocyjne prowadzone przez Państwową Inspekcję Sanitarną, dotyczące środków zastępczych tzw. „dopalaczy” zostały rozszerzone o grupę zawodową pracowników zatrudnionych w zakładach pracy. Wcześniej działania te skierowane były przede wszystkim do młodzieży gimnazjalnej, ponadgimnazjalnej i przyczyniły się do spadku liczby podejrzeń zatruc w tej grupie wiekowej.

Zmniejszenie liczby zatruc środkami zastępczymi u tzw. młodzieży szkolnej przełożyło się jednak na zwiększenie liczby zatruc u osób powyżej 25 roku życia, a więc u osób, które podejmują pracę zawodową. Stąd też w 2019r. kontynuowano działania w zakresie edukowania pracowników zawodowo pracujących w różnych zakładach pracy, celem uświadomienia problemu, jakim jest sięganie po „dopalacze”. Podjęte działania w zakładach pracy prowadzone były w trakcie czynności kontrolnych. Opierały się głównie na:

- informowaniu pracowników o zagrożeniach zdrowia spowodowanych środkami zastępczymi lub NPS;
- zalecaniu pracodawcom rozszerzenia tematyki szkoleń wstępnych i okresowych o zagadnienia dot. środków zastępczych lub NPS (opracowany materiał szkoleniowy przez Wojewódzką Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Łodzi);
- wskazywaniu na wykorzystanie w celu podniesienia wiedzy w przedmiotowym zakresie różnorodnych dostępnych w zakładach pracy nowych mediów (internet, intranet, gabloty informacyjne, które mogą być dostępne w halach produkcyjnych, a także w biurach);
- zamieszczaniu opracowanych przez ŁPWIS materiałów w biuletynach wydawanych w zakładach pracy;
- zamieszczaniu na ekranach LCD haseł tematycznych dotyczących zagrożeń ze strony środków zastępczych;
- ewentualnie wprowadzaniu innych form edukacyjnych.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Stan sanitarny powiatu wieruszowskiego w roku 2019 w zakresie wynikającym z działania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego:

1. Wydane decyzje płatnicze : 19
2. Liczba zajętych stanowisk - 109, w tym dotyczących:
 - uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko – 1
 - projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy – 2
 - opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko – 30
 - wydania opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach - 5
 - uzgodnienia dokumentacji projektowych – 33
 - uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania – 29
 - innych spraw – 9 :
 - * 4 opinie dotyczące nowelizacji przepisów,
 - * 1 opinia dotycząca możliwości lokalizacji budynku mieszkalnego w pobliżu cmentarza,
 - * 2 wystąpienia do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w sprawie obiektów nielegalnie działających
 - * 2 przekazania wg właściwości

W jednym przypadku negatywnie zaopiniowano warunki realizacji przedsięwzięcia, jako przy opracowaniu raportu oddziaływania na środowisko nie uwzględniono składanych grupowo i indywidualnie sprzeciwów lokalnej społeczności i organu samorządu terytorialnego. Zjawisko konfliktów społecznych uznano za nieistotne, co było ewidentnym dowodem na świadome pominięcie tego problemu.

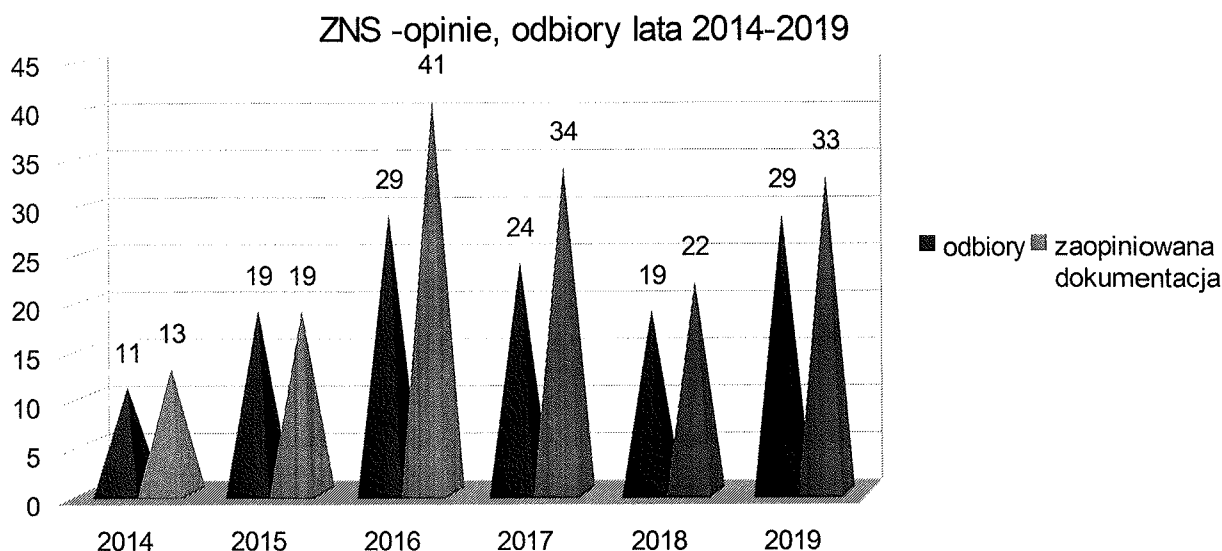
3. Kontrole i wizje : 27

w tym : 6 - kontrole w trakcie budowy

Wnioski

Można ocenić, że stopień zaawansowania procesów inwestycyjnych w latach minionych wykazuje stan zmienny, o czym świadczyć może poniższe zestawienie :

Zakres procesu inwestycyjnego	2014r.	2015r.	2016r.	2017r.	2018r.	2019 r.
Ilość odbiorów	11	19	29	24	19	29
Ilość zaopiniowanych dokumentacji	13	19	41	34	22	33

Do inwestycji, które mają wpływ na stan sanitarny zaliczyć można przebudowę stacji uzdatniania wody w Świątkowicach.

Pozostałe obiekty to małe obiekty handlowo-usługowe, średniej wielkości zakłady produkcyjne, które nie rzutują na dynamikę rozwoju powiatu.

Działanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest regulowane procedurami Głównego Inspektora Sanitarnego.

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Zdrowie to jedna z najważniejszych wartości, o które zabiega każdy z nas. Stanowi ono podstawę do osiągnięcia celów życiowych oraz realizacji zamierzeń. Niezaprzeczalnym faktem jest to, iż tylko zdrowe społeczeństwo może rozwijać się, tworzyć i osiągać najwyższy poziom jakości życia. Mając na względzie powyższe, istotnym jest prowadzenie lokalnej edukacji prozdrowotnej, której celem jest poprawa poziomu zdrowia a tym samym jakości życia ludności powiatu

wieruszowskiego.

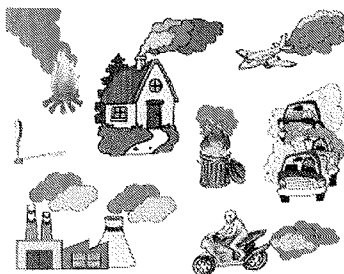
Kierunki działań oświatowo-zdrowotnych i promocji zdrowia na 2019 r. wynikały z zapisów Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020, zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia, Ministerstwa Zdrowia, Głównego Inspektora Sanitarnego oraz sytuacji epidemiologicznej i bieżących potrzeb zdrowotnych naszego lokalnego społeczeństwa.

I. PROFILAKTYKA ANTYNIKOTYNOWA

W ramach profilaktyki palenia tytoniu, dział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Wieruszowie w roku 2019 prowadził następujące działania:

1. realizowano programy profilaktyczne oraz kampanie społeczne:

a) Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „CZyste Powietrze Wokół Nas”

„Czyste powietrze wokół nas” to program, który w powiecie wieruszowskim realizowany jest już od dłuższego czasu w sposób cykliczny. Jego myślą przewodnią jest wykształcenie u przedszkolaków świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Program w roku szkolnym 2018/2019 był realizowany w:

- **22 placówkach** (10 przedszkolach, 9 oddziałach przedszkolnych oraz 3 placówkach, które funkcjonują jako inna forma wychowania przedszkolnego).
- Program został zrealizowany przez **56% placówek przedszkolnych** funkcjonujących na terenie powiatu wieruszowskiego.

W programie uczestniczyło ogółem:

- **508 dzieci** w wieku od 4 do 7 r.ż.
- **314 rodziców.**

W ramach powiatowego podsumowania omawianego programu, PSSE w Wieruszowie ogłosiła **konkurs pt. "Świat jest piękny! Nie pal!"**. Zadanie konkursowe polegało na zaprojektowaniu przy użyciu materiałów biodegradowalnych eko-torby.

Spośród złożonych prac wyłoniono zwycięzców, których nagrodzono nagrodami rzeczowymi ufundowanymi przez PPIS w Wieruszowie.

Zdjęcie: nagrodzone prace w konkursie pt. "Świat jest piękny! Nie pal!"

b) Program Edukacji Antytytoniowej „BIEG PO ZDROWIE”

Program w placówkach szkolnych funkcjonujących na nadzorowanym terenie realizowany jest od 2016 r. Celem tego przedsięwzięcia jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży. Ponadto treści programu są tak dobrane, by zwiększyć wiedzę i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów oraz pokazać im atrakcyjność życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego.

Program w roku szkolnym 2018/2019 realizowany był w:

- **15 szkołach podstawowych, co daje realizację programu na poziomie 50%**

W programie uczestniczyło:

- **275 uczniów** z IV klas szkół podstawowych
- **264 rodziców.**

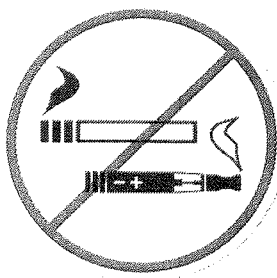
Podsumowanie programu zorganizowano w formie **konkurs plastycznego, w ramach którego uczniowie mieli wykonać logo programu „Bieg po zdrowie”**.

Spośród złożonych prac wyłoniono zwycięzców, których uhonorowano nagrodami rzeczowymi ufundowanymi przez PPIS w Wieruszowie oraz przez Starostwo Powiatowe w Wieruszowie.

Zdjęcie: nagrodzone prace w konkursie pt. „Bieg po zdrowie”

c) **ŚWIATOWY DZIEŃ BEZ PAPIEROSA** oraz **ŚWIATOWY DZIEŃ RZUCANIA PALENIA**

Wśród działań obchodzonych każdego roku, które kierowane są do lokalnej społeczności zrealizowano obchody dni, które mają zwrócić uwagę społeczeństwa na szkodliwość palenia papierosów zarówno tradycyjnych jak i e-papierosów. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Wieruszowie realizowała odpowiednio następujące działania profilaktyczne:

1. „Światowy Dzień Bez Tytoniu”:

- **Wygłoszenie prelekcji** pt. "Tytoń i Zdrowie Płuc" dla uczniów Zespołu Szkół Rolniczych im. Wincentego Baranowskiego w Lututowie wraz z przeprowadzeniem bezpłatnych badań zawartości CO w wydychanym powietrzu. Prelekcji wysłuchało 60 uczniów, wykonano 30 pomiarów smokolizemem.
- **Zamieszczenie na stronie internetowej PSSE w Wieruszowie informacji** poświęconej profilaktyce antynikotynowej i obchodom Światowego Dnia bez Tytoniu.
- **Zamieszczenie na łamach lokalnych mediów 2-óch artykułów prasowych** poświęconych

profilaktyce antynikotynowej i obchodom Światowego Dnia bez Tytoniu.

2. „Światowy Dzień Rzucania Palenia”:

- **Wygłoszenie dla uczniów ZSP im. S. Staszica w Wieruszowie prelekcji** nt. skutków zdrowotnych palenia papierosów w tym również używania e-papierosów. Uczniowie dodatkowo mogli zapoznać się z materiałami promującymi życie bez używek, mogli również wykonać badanie na zawartość CO w wydychanym powietrzu. Prelekcji wysłuchało 30-u uczniów w przedziale wiekowym 16 - 17 lat oraz 2-óch nauczycieli, pomiary wykonało 10 uczniów.
- **Zamieszczenie w lokalnych mediach 2-óch artykułów prasowych** dot. profilaktyki palenia tytoniu.
- **Zamieszczenie na stronie internetowej PSSE Wieruszów informacji profilaktycznej** dot. Światowego Dnia Rzucania Palenia.

Systematyczna i skuteczna egzekucja przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych to również działania realizowane przez PSSE w Wieruszowie. **W ramach sprawowania bieżącego nadzoru w zakresie warunków i wymogów higieniczno-sanitarnych w powiecie wieruszowskim przeprowadzono 378 kontroli przestrzegania zakazu palenia w miejscach użyteczności publicznej.**

Z wykonanych kontroli wynika, że Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych jest stosowana w 100% skontrolowanych obiektach użyteczności publicznej.

II. PROFILAKTYKA NADWAGI I OTYŁOŚCI

Propagując zbilansowane odżywianie połączone z regularną aktywnością fizyczną, Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje wśród uczniów ogólnopolski program „Trzymaj Formę”.

W roku szkolnym 2018/2019 realizowano już XIII edycję tego przedsięwzięcia.

W ramach programu rozpropagowano **Ogólnopolski Konkurs Wiedzy o Zdrowym Stylu Życia „Trzymaj Formę”** oraz **Wojewódzki Konkurs Kulinaryny „Jem smacznie, zdrowo i kolorowo”**.

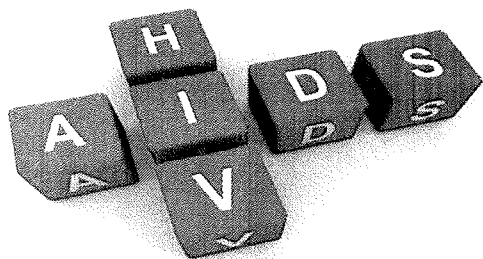
Program w roku szkolnym 2018/2019 realizowany był w:

- **2 gimnazjach, co daje realizację na poziomie 22% szkół**
- **20 szkołach podstawowych, co daje realizację na poziomie 67% szkół**

W programie uczestniczyło:

- 1068 uczniów,
- 576 rodziców

III. PROFILAKTYKA HIV/AIDS

Profilaktyka HIV/AIDS na terenie powiatu wieruszowskiego od lat realizowana jest w oparciu o Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS, który został opracowany przez Ministra Zdrowia i Krajowe Centrum ds. AIDS.

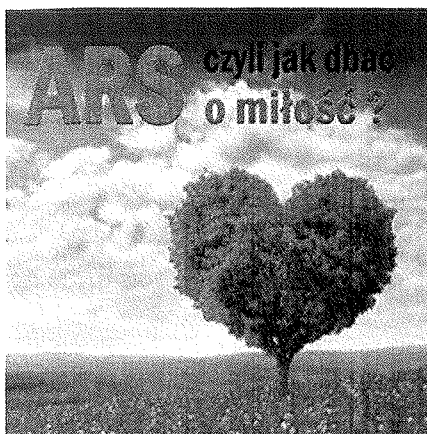
PSSE w Wieruszowie skupiając się na realizacji zadań z tego zakresu ma na celu podnosić poziom wiedzy nt. HIV/AIDS, by ograniczyć rozprzestrzeniania się zakażeń HIV. Mając na uwadze powyższe dla młodzieży z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Lututowie **zorganizowano spotkanie edukacyjne** w trakcie którego wygłoszono prelekcję dla 30 uczniów pt. „Żyję z rozwagą! AIDS to nie dla mnie”. W trakcie tej profilaktyki młodzi ludzie uzupełnili swoją wiedzę o wirusie HIV i chorobie AIDS, dowiedzieli się o drogach rozprzestrzeniania się wirusa, zwrócono również uwagę młodzieży na powiązanie tematu HIV/AIDS z używkami takimi jak alkohol i narkotyki.

Dodatkowo **na stronie internetowej Stacji promowano informacje Krajowego Centrum ds. AIDS** dot. Europejskiego Tygodnia Testowania w kierunku HIV. W ramach działań profilaktycznych w 6-u lokalnych **ośrodkach zdrowia prowadzono kolportaż materiałów edukacyjnych** wydanych przez KC ds. AIDS (do 6 lokalnych ośrodków zdrowia rozdysponowano 600 broszur informacyjno-edukacyjnych).

IV. PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

Działania profilaktyczne, zapobiegające używaniu środków psychoaktywnych oraz kształtujące bezpieczne zachowania zdrowotne wśród lokalnego społeczeństwa realizowane są poprzez:

a) Program edukacyjny pt. "Ars, czyli jak dbać o miłość?"

W ramach powyższego przedsięwzięcia w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu wieruszowskiego młodzież uczestniczyła w zajęciach profilaktycznych odbywających się w ramach programu "Ars, czyli jak dbać o miłość?". Program skierowany jest do młodzieży w wieku 15-19 lat, ale zawiera również elementy angażujące ich rodziców.

Dodatkowo w ramach profilaktyki używania środków odurzających wśród młodzieży rozpropagowano **ogólnopolski**

konkurs dla szkół ponadgimnazjalnych „Szkoła wolna od używek”.

Program w roku szkolnym 2018/2019 realizowany był w:

- **2 szkołach ponadgimnazjalnych, co daje realizację na poziomie 40 % szkół**

W programie uczestniczyło:

- **126 uczniów.**

b) Wojewódzka Kampania „DOPALACZOM MÓWIMY STOP-WYBIERAMY ZDROWIE”

Głównym celem kampanii jest zapobieganie zażywaniu przez uczniów starszych klas szkół podstawowych środków psychoaktywnych. Kampania promuje swymi treściami zdrowy styl życia wolny od nałogów.

Kampania w roku szkolnym 2018/2019 realizowana była w:

- **9 szkołach podstawowych, co daje realizację na poziomie 30% szkół podstawowych**

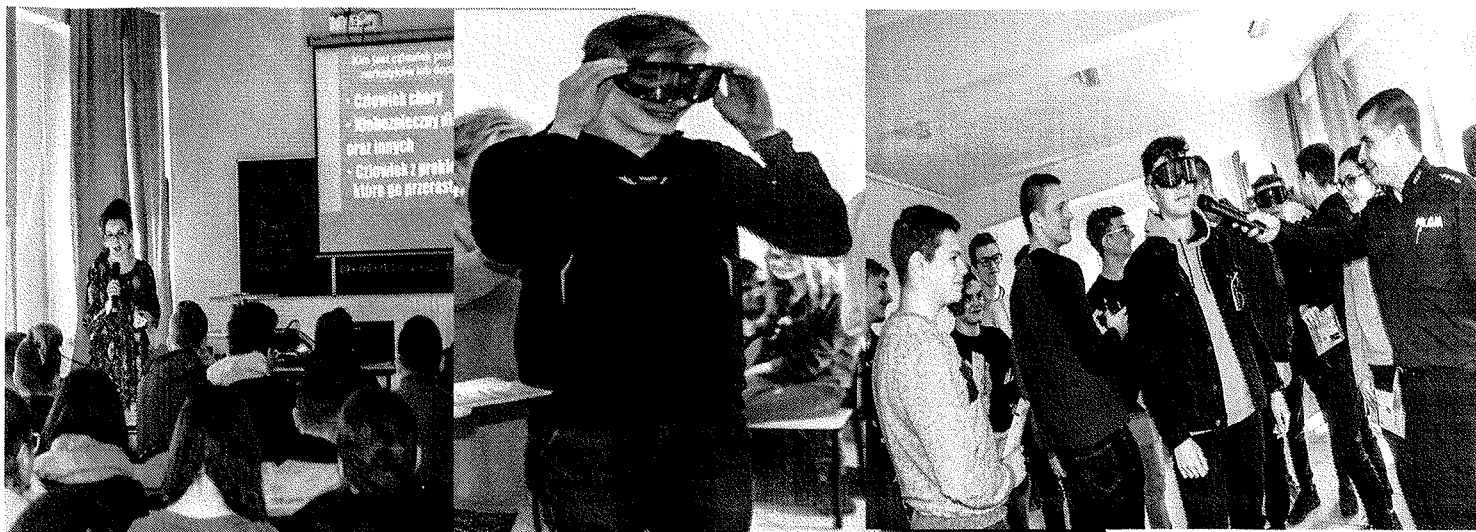
W kampanii uczestniczyło:

- **500 uczniów**
- **390 rodziców**

c) Warsztaty profilaktyczno-edukacyjne dla młodzieży

W dwóch szkołach ponadpodstawowych funkcjonujących na terenie powiatu wieruszowskiego odbyły się **spotkania dla młodzieży**, które prowadzone były przez pracowników

PSSE w Wieruszowie oraz przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Wieruszowie. Ta forma profilaktyki realizowana była pod kątem kształtowania bezpiecznych zachowań zdrowotnych wśród młodzieży. W ramach wzmocnienia przekazanych treści przeprowadzono ćwiczenia z użyciem alko i narkogogli. W spotkaniach uczestniczyło 90 uczniów.

Zdjęcia: spotkania profilaktyczne dla młodzieży prowadzone wspólnie przez pracowników PSSE w Wieruszowie oraz policjantów z KPP w Wieruszowie

Dodatkowo w ZSP im. Stanisława Staszica w Wieruszowie oraz w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Mikołaja Kopernika w Wieruszowie zorganizowano **warsztaty profilaktyczne dla młodzieży pt. „Użytki - od rozrywki do pułapki”**, które przeprowadził pan **Jakuba Rychter** - psycholog, psychoterapeuta, specjalista leczenia uzależnień, trener, twórca programów profilaktycznych dedykowanych dla młodych ludzi.

W trakcie zajęć 110 uczniów zdobyło wiedzę z zakresu działania substancji psychoaktywnych na organizm. Spotkania ukazywały również możliwości osiągnięcia sukcesów życiowych bez konieczności sięgania po substancje psychoaktywne.

Warsztaty z psychologiem udało się zorganizować w ramach współpracy PSSE w Wieruszowie ze Starostwem Powiatowym w Wieruszowie. Dzięki podjętej współpracy Starostwo Powiatowe w Wieruszowie opłaciło wykładowcę.

Zdjęcie: uczniowie podczas spotkania profilaktycznego z psychoterapeutą

V. PROFILAKTYKA CZERNIAKA

Nadmierna ekspozycja ciała na promienie słoneczne może skutkować poważnymi problemami zdrowotnymi, dlatego też Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Wieruszowie w roku szkolnym 2018/2019 realizowała działania z zakresu profilaktyki chorób skóry w tym czerniaka. Działania te polegały na:

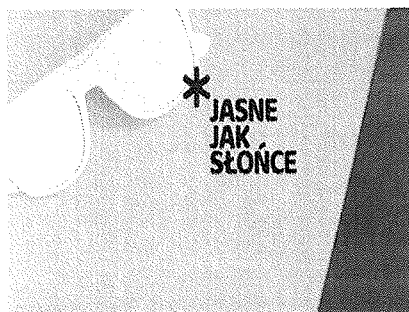
a) realizacji programu „Znamie! Znam je?”, który to w swych założeniach uczula młodzież, by kontrolowała swoją skórę oraz znamiona

Program w roku szkolnym 2018/2019 realizowany był w:

- **1 szkole ponadpodstawowej**
- Program został zrealizowany przez **30% szkół ponadpodstawowych** funkcjonujących na terenie powiatu wieruszowskiego.

W programie uczestniczyło ogółem:

- **50 uczniów**

b) rozdysponowaniu materiałów edukacyjnych w ramach akcji „Jasne jak słońce”.

Materiały oświatowo-zdrowotne w postaci 80 plakatów trafiły do 41 przedszkoli, 30 szkół podstawowych oraz 3 szkół ponadpodstawowych.

VI. ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA - XIV POWIATOWY FESTIWAL PIOSENKI O ZDROWIU

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Wieruszowie zorganizowała przy współpracy ze Starostwem Powiatowym w Wieruszowie XIV Powiatowy Festiwal Piosenki o Zdrowiu, który uświetnił obchody *Światowego Dnia Zdrowia*.

Celem Festiwalu jest zainteresowanie dzieci i młodzieży tematyką zdrowia.

Placówki wykazały duże zainteresowanie Festiwalem, gdyż wzięło w nim udział **10 szkół podstawowych oraz 6 przedszkoli** z terenu naszego powiatu.

Laureaci Festiwalu zostali uhonorowani wyróżnieniami sfinansowanymi przez PPIS w Wieruszowie oraz nagrodami rzeczowymi zakupionymi przez Starostwo Powiatowe w Wieruszowie. Realizując przedsięwzięcie podjęto także współpracę z Wieruszowskim Domem Kultury (wypożyczenie sali widowiskowej oraz zapewnienie profesjonalnej obsługi nagłośnieniowej).

Zdjęcia: Powiatowy Festiwal piosenki o Zdrowiu 2019 r.

VII. BEZPIECZNY WYPOCZYNEK PODCZAS FERII ZIMOWYCH ORAZ WAKACJI

a) Akcja Zima 2019 r.

W trakcie trwania ferii zimowych pracownik PSSE w Wieruszowie przeprowadził na terenie Domu Wczasów Dziecięcych w Głazie **profilaktyczne spotkania z 80 uczestnikami półkolonii**

oraz 5 opiekunami. Tematyka skupiała się na:

- profilaktyce chorób zakaźnych (grypa oraz niewłaściwe stosowanie antybiotyków),
- omówieniu zasad racjonalnej diety i aktywności fizycznej,
- zreferowaniu podstawowych zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu oraz omówiono procedurę wzywania służb ratunkowych,
- profilaktyce uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem szkodliwości palenia tytoniu i zażywania substancji psychoaktywnych w tym dopalaczy.

W ramach spotkania odbyła się również **emisja filmu edukacyjnego pt. „Jak to działa: dopalacze?”**. Film obejrzało 45 uczestników zimowiska oraz 5 opiekunów. Dodatkowo rozdysponowano materiały edukacyjne dla uczestników zimowiska dot.:

- profilaktyki uzależnień od dopalaczy
- profilaktyki niewłaściwego stosowania antybiotyków.

W trosce o bezpieczeństwo lokalnego społeczeństwa zamieszczono również komunikaty dot. bezpieczeństwa podczas zimowego wypoczynku w lokalnych internetowych serwisach informacyjnych a także informację na stronie internetowej tut. Stacji.

Zdjęcia: Profilaktyka prozdrowotna w czasie ferii zimowych - Akcja Zima 2019 r.

b) Akcja Lato 2019 r.

W ramach działań związanych z Akcją Lato 2019 pracownik Oświaty Zdrowotnej PSSE w Wieruszowie **wygłosił dla 30 uczestników letniego wypoczynku prelekcję** na temat:

- bezpiecznego spędzania czasu wolnego podczas pobytu na plaży, w górach, nad morzem czy w domu,
- podstawowych zasad racjonalnej diety i aktywności fizycznej,
- bezpiecznego korzystania ze słońca oraz przestrzegania zasad higieny osobistej i otoczenia,
- zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu oraz zasad alarmowania służb ratunkowych,
- profilaktyki uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem szkodliwości palenia tytoniu i zażywania substancji psychoaktywnych w tym dopalaczy.

W trakcie spotkania **rozdane zostały materiały edukacyjne** (rozdysponowano 30 ulotek dot. bezpieczeństwa podczas letniego wypoczynku).

Kolejnym działaniem PSSE w Wieruszowie związanym z Akcją Lato 2019 było **zorganizowanie stoiska informacyjno-edukacyjnego podczas letniego pikniku**. Organizatorem imprezy był powiat wieruszowski. Stoisko oferowało możliwość wykonania badania poziom CO w wydychanym powietrzu, można było przejść specjalny tor przeszkód w alko i narkogoglach i przekonać się o tym jak alkohol czy narkotyki zmieniają z pozoru wykonanie prostych rzeczy w nie lada wyczyn (brak informacji o liczbie odbiorców tego przedsięwzięcia).

Utworzenie punktu informacyjno-edukacyjnego dla młodzieży podczas profilaktycznego koncertu Jarosława Wajka to kolejne działanie realizowane w ramach Akcji lato 2019.

W ramach stoiska młodzież testowała alko i narkogoogle, które pokazały im jak drastycznie zmienia się rzeczywistość po zażyciu środków psychoaktywnych (brak informacji o liczbie odbiorców).

PPIS w Wieruszowie mając na uwadze bezpieczeństwo mieszkańców powiatu wieruszowskiego zamieścił **komunikaty dot. bezpieczeństwa podczas letniego wypoczynku w lokalnych internetowych serwisach informacyjnych oraz informację na swojej stronie internetowej**.

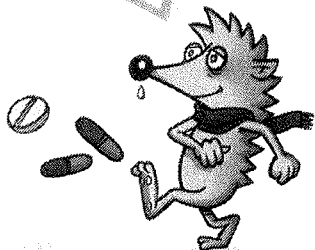
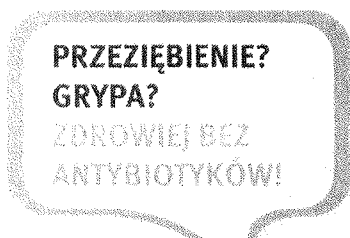
Zdjęcia: Profilaktyka prozdrowotna w czasie wakacji - Akcja Lato 2019 r.

VIII. EUROPEJSKI TYDZIEŃ SZCZEPIEŃ

Inicjatywa Europejskiego tygodnia szczepień propagowana była poprzez **zamieszczenie na stronie internetowej** **tut. Stacji informacji profilaktycznej** pt. „Fakty na temat szczepień”. W komunikacie tym starano przekazać się rzetelną wiedzę na temat preparatów szczepionkowych i ich zastosowania.

IX. EUROPEJSKI DZIEŃ WIEDZY O ANTYBIOTYKACH

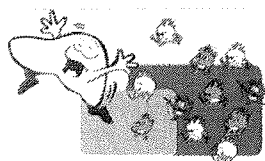

Organizacja działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie racjonalnego stosowania antybiotyków, realizowana jest przez PSSE w Wieruszowie głównie w podmiotach wykonujących działalność leczniczą. Działania polegają na **rozdysponowaniu do lokalnych ośrodków zdrowia dostępnych materiałów edukacyjnych** przeznaczonych dla lekarzy i pacjentów (kolportaż plakatów, ulotek dot. antybiotykooporności przeprowadzony w lokalnych ośrodkach zdrowia).

X. PROFILAKTYKA CHOROÓB ZAKAŻNYCH

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Wieruszowie podejmuje działania mające na celu podnoszenie poziomu wiedzy dot. różnych chorób zakaźnych, po to by ograniczyć rozprzestrzeniania się zakażeń powodujących WZW A, ospę czy odrę.

W ramach tych działań:

Podstępne
WZW

a) **realizowano program „Podstępne WZW”**, który to w swych założeniach przekazuje fachową wiedzę dot. wirusowego zapalenia wątroby

Program w roku szkolnym 2018/2019 realizowany był w:

- **2 szkołach ponadpodstawowych**
- Program został **zrealizowany przez 70% szkół ponadpodstawowych** funkcjonujących na terenie powiatu wieruszowskiego.

W programie uczestniczyło ogółem:

- **71 uczniów**

b) dystrybucję materiałów profilaktycznych pod kontem profilaktyki WZW typu A prowadzili pracownicy PSSE w Wieruszowie podczas bieżących kontroli w placówkach oświatowych oraz obiektach zajmujących się żywieniem zbiorowym. Materiały oświatowo-zdrowotne w liczbie 26 plakatów rozdysponowano do 7 lokalnych placówek oświatowych (szkoły, przedszkola).

c) w czasie trwania kampanii „Oszczędź dziecku ospy” do lokalnego żłobka rozdysponowano materiały kampanijne (3 plakaty i 40 ulotek).

d) na stronie Stacji została zamieszczona informacja profilaktyczna poświęcona tematyce odry (brak informacji o liczbie odbiorców).

XI. POZNAJ GRZYBY-UNIKNIESZ ZATRUCIA

W ramach akcji „POZNAJ GRZYBY-UNIKNIESZ ZATRUCIA” na stronie internetowej [tut. Stacji zamieszczona została informacja profilaktyczna](#) pt. „Grzybobranie-kilka ważnych wskazówek dla grzybiarzy i osób odwiedzających lasy,, w której omówiono zasady bezpiecznego grzybobrania oraz przypomniano zasady leśnego Savoir Vivre - brak informacji o liczbie odbiorców.

XII. PROFILAKTYKA WSZAWICY

Pracownik OZIPZ we współpracy z działem Higieny Dzieci i Młodzieży prowadzili **rozdawnictwo materiałów edukacyjnych** dot. pedikulozy. Materiały oświatowo-zdrowotne w liczbie 14

poradników, 4 plakatów, 380 ulotek rozdysponowano do 14 lokalnych placówek oświatowych (szkoły i przedszkola).

XIII. 100-LECIE SŁUŻB SANITARNYCH

W roku 2019 Służby Sanitarne obchodziły jubileusz 100-lecia swej działalności w Polsce. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Wieruszowie uczciła to wydarzenie eksponując w budynku Urzędu Miejskiego i Starostwa Powiatowego w Wieruszowie wystawę pt. „100 lat Służb Sanitarnych w Polsce”. Ekspozycję tą można było również zobaczyć w trakcie święta powiatu wieruszowskiego.

XIV. BUDŻET NA DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO – ZDROWOTNĄ I PROMOCJĘ ZDROWIA

Środki finansowe PSSE w Wieruszowie

Lp.	Tematyka finansowanego działania	Kwota łączna	Uwagi
1	Konkurs w ramach programu „Czyste powietrze wokół nas”	55,47 zł.	Nagrody rzeczowe
2	Konkurs w ramach programu „Bieg po zdrowie”	32,70 zł	Nagrody rzeczowe
3	Festiwal Piosenki o Zdrowiu	200,00 zł	Nagrody rzeczowe
OGÓŁEM		288,17 zł	-

Środki spoza PIS

Lp.	Źródło finansowania	Tematyka finansowanego wydarzenia	Kwota	Uwagi
1	Starostwo Powiatowe w Wieruszowie	Powiatowy Festiwal Piosenki o Zdrowiu	900,00 zł	Nagrody rzeczowe dla szkół
		Warsztaty profilaktyczne dla młodzieży nt. uzależnień	1 800,00 zł	Sfinansowanie osoby prowadzącej warsztaty
OGÓŁEM			2 700,00 zł	-

Ogółem w 2019 r. na działalność oświatowo– zdrowotną i promocję zdrowia w powiecie wieruszowskim przeznaczono 2988,17 zł.

Inne nakłady (np. rzeczowe):

- drukowanie dyplomów, podziękowań, zaproszeń,

- przejazdy samochodem służbowym (transport),
- dekoracje,
- koszty usług pocztowych i telefonicznych.

Wnioski

1. W 2019 roku zadania realizowane w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej były zgodne z przyjętymi założeniami. Dotyczyły one kontynuacji programów edukacyjnych, realizacji kampanii i akcji prozdrowotnych mających na celu kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych społeczności lokalnej poprzez edukację zdrowotną i promowanie zdrowego stylu życia oraz informowanie o konsekwencjach zachowań ryzykownych dla zdrowia.

2. Wszelkie przedsięwzięcia prozdrowotne realizowane były we współpracy z władzami samorządowymi, placówkami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, oraz z przedstawicielami lokalnych środków masowego przekazu.

3. Podczas prowadzonych wizytacji, akcji profilaktycznych stwierdza się duże zainteresowanie tematyką prozdrowotną wśród uczniów, nauczycieli, przedstawicieli lokalnych organizacji współodpowiedzialnych za zdrowie mieszkańców naszego powiatu. W celu właściwej realizacji dalszych zadań i wdrażania nowych przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia, niezbędne jest podejmowanie wspólnych działań z organami administracji samorządowej, lokalnymi organizacjami społecznymi, placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, mediami.

4. Ważnym aspektem jest również prawidłowa i szybka diagnoza lokalnej sytuacji epidemiologicznej i społecznej w celu odpowiedniego dostosowywanie działań profilaktycznych mających na uwadze pokazanie ludziom właściwych wyborów prozdrowotnych a w konsekwencji umacnianie zdrowia.

5. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia na tak wielu płaszczyznach zdrowia publicznego, była możliwa również dzięki dofinansowaniu niektórych inicjatyw przez Starostwo Powiatowe w Wieruszowie.

6. Aktualnie dużym wyzwaniem dla pionu oświaty zdrowotnej jest rozpowszechnianie profilaktyki prozdrowotnej w obszarach dot.:

- uzależnień od środków psychoaktywnych w tym od tzw. dopalaczy
- uzależnień społeczeństwa od papierosów i e-papierosów
- ochrony przed chorobami zakaźnymi.

WNIOSKI KOŃCOWE

W 2019 roku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Wieruszowie realizowała zadania związane ze sprawowaniem zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadziła działalność zapobiegawczą i p/epidemiczną oraz oświatowo-zdrowotną.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Wieruszowie w 2019 roku w liczbach: zarejestrowanych było 1015 obiektów, przeprowadzono 1089 kontroli, pobrano 495 prób, wydano 101 decyzji merytorycznych oraz 104 decyzje płatnicze, wydano 19 postanowień, 6 tytułów wykonawczych, dokonano 29 odbiorów obiektów, zajęto 109 stanowisk w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, nałożono 5 mandatów karnych, poprawę stanu sanitarno-higienicznego uzyskano w 60 obiektach.

Każdy z rozdziałów niniejszej oceny zawiera wnioski końcowe. Przedstawiono w nich zarówno osiągnięcia w zakresie sytuacji sanitarno-epidemiologicznej jak i ewentualne zagrożenia jakie mogą w przyszłości wystąpić w dziedzinie zdrowia publicznego na terenie powiatu wieruszowskiego.

Do najważniejszych zadań wymagających dalszych skutecznych działań ze strony PIS należą:

1. Sprawowanie nadzoru nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych i procesem dystrybucji szczepionek do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych z wykorzystaniem Elektronicznego Systemu Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS).
2. Sprawowanie wzmożonego nadzoru nad drobnoustrojami wielolekoopornymi oraz w zakresie podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne szczególnie niebezpieczne.
3. Sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego.
4. Sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody w basenach napowierzchniowych oraz nad obiektami użyteczności publicznej i podmiotami leczniczymi.
5. Minimalizowanie zagrożeń dla zdrowia publicznego stwarzanego przez środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne (nowe narkotyki).
6. Ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy poprzez nadzór nad warunkami zdrowotnymi

środowiska pracy.

7. Sprawowanie nadzoru nad warunkami nauczania, wychowania, opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.

8. Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobiegania powstawaniu chorób.

9. Inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie działalności w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób.

*Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Wieruszowie*

Ewa Żóraw